

ALBRICHT

19TH AND 20TH CENTURY MASTER PAINTINGS

Singer Laren blij met
bijzondere aanwinst

Mark Grol: 34ste editie
PAN groot succes

Samen terugblikken
en vooruitkijken

“
Als je het in woorden
zou kunnen zeggen,
zou er geen reden zijn
om te schilderen.

”

Edward Hopper

Thuis

'Dit jaar is het 25 jaar geleden dat ik in de zaak kwam en mijn vader ging helpen in de kunsthandel. Best wel lang al, bedenk ik mij soms. Maar feitelijk leef ik al mijn hele leven lang tussen de mooiste kunst. Niet alleen hingen er schilderijen aan de muren van de kunsthandel, ook bij ons thuis lieten mijn ouders zich graag omringen met al het moois dat we verkochten. Soms moesten we er dan weer afstand van nemen als het schilderij een andere kunstliefhebber had gevonden. En soms kwam er weer een nieuw schilderij bij ons thuis als een klant weer een ander werk wilde ophangen en afscheid nam van een schilderij dat al generaties bij de familie was.

Ik heb net weer een rondje gedaan langs relaties om de schilderijen veilig af te leveren na de PAN in Amsterdam. Fantastisch om te zien hoe de schilderijen dan weer een nieuw thuis hebben gevonden. Vaak is de ruimte al leegemaakt voor de nieuwe aankoop. Geweldig om er dan soms ook de schilderijen weer even terug te zien die vroeger bij ons thuis en op de zaak hebben gehangen. Het is dan steeds alsof ik een oud familielid tegenkom. Altijd mooi! Nu weer een magazine vol schilderijen op weg naar een nieuw thuis. Ik hoop dat u er net zo van geniet als ik!

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'B Albricht', with a long horizontal flourish extending to the right.

Bob Albricht

Cover: I.L. (ISAAC) ISRAELS, Danspaar in Moulin de la Galette, Montmartre, Parijs, olieverf/doek 54 x 33 cm, 1907 (ca).
Herkomst: Particuliere collectie Nederland, sinds 1933.

Bob Albricht, kunsthandelaar in 19de en vroeg 20ste-eeuwse Hollandse en Franse schilderkunst

“Op zoek naar het schilderij dat bij je thuiskomt”

Dit jaar viert Bob Albricht zijn 25-jarig jubileum als kunsthandelaar. Een gesprek over hoe de markt zich tijdens zijn carrière heeft ontwikkeld, over de verzamelaar van vandaag en de bijzondere schilderijen die hij nu brengt. Interview: Koos de Wilt

Het nieuwe jaar 2022 is een bijzonder, feestelijk jaar voor de galerie uit het Gelderse Oosterbeek. 'Ik was vijftig toen ik in 1997 bij mijn vader in de zaak stapte. Ik zit dus vijftig jaar in het vak en volgend jaar bestaat de zaak zelfs vijftig jaar. Twee mijlpalen dus', zo vertelt Bob Albricht. 'Mijn vader is de kunsthandel in 1973 gestart met toen vooral een breed aanbod van Romantiek en Haagse School. Na een lang ziekbed is mijn vader overleden en ben ik verdergegaan met de zaak. Ik handel nog steeds in Haagse School maar minder in Romantiek. Dat is deels ingegeven door internationale marktontwikkelingen en deels omdat verschillende beursorganisaties zich steeds meer focussen op super-specialisten. Daardoor ben ik mij nog meer gaan specialiseren in Impressionisme, kunst van einde 19e eeuw, Klassiek-Modernen als Jan Sluijters, Leo Gestel en Kees van Dongen en hier en daar een uitloop naar de CoBrA-periode. Het is werk dat universeel is, past bij deze tijd en in zowel klassieke inrichtingen als bij moderne huizen en interieurs. Meer dan mijn vader adviseer ik klanten wat explicieter om iets te kopen, ook als ze er nu nog niet aan toe zijn. Ik weet dan dat mensen er later heel blij mee zullen zijn.' Volgens Albricht is de huidige klant wel wat opgeschoven sinds zijn vader de handel dreef. 'De huidige verzamelaars van veertig à vijftig jaar verzamelen anders dan in de tijd van mijn vader. Vroeger kochten dit soort verzamelaars soms tientallen schilderijen in de loop van tien jaar, tegenwoordig maar een paar keer. Gewoon omdat ze breder verzamelen. Dan vragen deze klanten mij wel te bellen als ik bijvoorbeeld een Leo Gestel heb uit zijn Mallorca periode, of een specifieke Sluijters of Isaac Israels. Ik weet nu dat musea bezig zijn met het promoten van vrouwelijke schilders om hun collectie completer te maken. Daar kijk ik dan naar, bijvoorbeeld werk van Else Berg die met Gestel op Mallorca schilderde, van Gerardine van de Sande Bakhuyzen, van de Amsterdamse Joffers, van dames die bloemen hebben geschilderd, of bijvoorbeeld een Charley Toorop. Kortgeleden kwam er een verzamelaar met een zeldzaam schilderij van

Toorop die me vertelde dat dit een doublure was in zijn verzameling. Daar kan ik dan wel wat mee.'

Kunstgalerie Albricht is sinds 2002 gevestigd in het oude gemeentehuis van Oosterbeek, een statig gebouw uit 1866, uit de tijd dat het Gelderse dorp een kunstenaarsdorp was geworden, prachtig gelegen aan de Rijn bij Arnhem. Het was ook een plaats waar vermogende ondernemers uit het westen in de 19de eeuw graag hun buitenhuizen lieten bouwen. Men kwam hier jagen en van het prachtige, glooiende landschap genieten. De kunsthandelaar heeft een sterke link met het westen van het land, het merendeel van zijn klanten woont er zelfs. Albricht: 'Ik heb onlangs een prachtig schilderij van Isaac Israels gekocht bij een familie uit Amsterdam-Zuid. Het werk heeft dertig jaar aan de muur gehangen in hun huis vlakbij het Concertgebouw. Na een verbouwing en een verandering van het interieur wilden ze iets anders aan de wand, iets nieuws. Wij presenteren het nu op TEFAF. Het is bijna twee meter hoog, dus niet te missen. Het stelt een bokswedstrijd in Londen voor, met publiek. Een heel bijzonder schilderij dat weer een bijzonder nieuw thuis verdient!'

TEFAF

Bob Albricht neemt meer interessant werk van Isaac Israels mee naar de TEFAF in Maastricht. 'Mijn topstuk voor de beurs is een schilderij van een dansend paar in de Moulin de la Galette. Het is echt een swingend schilderij van de beroemde feestzaal in het Parijs van het begin van de 20ste eeuw. Je ziet een dansend stel in een verlichte feestruimte. Het is uit een tijd die lijkt op de onze, een tijdsgewricht van veel technische ontwikkelingen. Op het schilderij zie je elektrische kroonluchters aan het plafond. Dat was toen voor het eerst in publieke ruimte. Veel kunstenaars werden daardoor geïnspireerd. Jan Sluijters schilderde in die tijd de Parijse nachtclub Olympia, een bruisende plek met dansende mensen onder een sterrenhemel aan lampjes. Dat schilderij Café de Nuit - Café Olympia bevindt zich nu in de collectie van Singer Museum te Laren, recent geschonken door de familie Blokker, de Collectie Nardinc.'

Albricht ziet een internationale markt voor Israels schilderij van het dansende paar in de Moulin de la Galette. 'Het is door ons schoongemaakt, opnieuw gelijst en kunsthistorisch onderzocht. Een schilderij dat niet zou misstaan in een mooie Franse collectie. Moulin de la Galette was een populaire Parijse ontmoetingsplaats waar schilders als Renoir, Van Gogh, Toulouse-Lautrec en Picasso schilderijen van hebben gemaakt. Veel Fransen herkennen dat. Isaac Israels had een atelier aan de Boulevard de Clinchy, vlakbij het bruisende uitgaansleven

Tegenwoordig koopt men graag impressionisme en klassiek modern

van Le Moulin. In 1906 schilderde hij dit impressionistische schilderij van de verlichte feestzaal. Het hing al drie generaties bij een familie in het zuiden van het land en het is nooit op de markt geweest. Echt heel bijzonder dat ik dat nu naar de TEFAF mag brengen.'

Rol van de kunsthandel

Hoe heeft je de smaak van de markt zich door de tijd ontwikkeld? Albricht: 'Waar mensen in de jaren negentig vaak begonnen met het kopen van Romantiek, beginnen nieuwe verzamelaars nu regelmatig met moderne en hedendaagse kunst. Juist ook hier is het van belang goed geadviseerd te worden. Men koopt nu ook graag Impressionisme en Klassiek Modern. Kunst van begin twintigste eeuw, uit een tijd dat er ook veel veranderde en in beeld werd gebracht. Sluifjters, Van Dongen en een vroege Mondriaan zijn heel duur geworden en erg gewild. Romantiek is minder in de mode. Dat is een verschuiving van smaak en van inrichting. Klassiek moderne en impressionistische schilderijen van schilders als Breitner, Mesdag, Jongkind, Arntzenius en Sluifjters zijn los geschilderd en passen daarom goed in een modern interieur.'

Naast de smaak is ook de rol van de kunsthandel volgens de kunsthandelaar wat verschoven. 'In Nederland missen we tegenwoordig de benchmark van de grote veilinghuizen Christie's en Sotheby's', aldus Albricht. 'Vroeger waren er per veilinghuis jaarlijks zo'n twintig veilingen op het gebied van kunst en antiek. Het was een groot en levendig veilingcircuit waar je op goed niveau werk kon kopen. Nu deze veilinghuizen niet meer in Nederland veilen, merk je dat de markt gemaakt moet worden door kunsthandels zoals die van ons. Er is geen gezonde concurrentie met de veilinghuizen. Dat is jammer en zou mijns inziens moeten veranderen. Alleen de absolute top van de Nederlandse kunstenaars kan dan naar Londen of New York. Een goede Springer of Schelfhout kan in Londen verkocht worden. Maar met een kostbaar stuk van Mesdag en Breitner ben je echt veel beter af in Nederland en vooral bij een goede handelaar. Dit is hoe de markt nu is, maar dat is voor een groter publiek minder zichtbaar dan het bij veilinghuizen was. Spijtig dat Christie's en Sotheby's weg zijn, maar het voordeel van deze markt voor ons is dat het aanbod naar ons komt.'

'Liefde op het eerste gezicht'

Wie is tegenwoordig eigenlijk klant bij een kunsthandel zoals Kunstgalerij Albricht? 'De moderne verzamelaar heeft meestal geen tientallen schilderijen meer van een bepaald genre of van een specifieke schilder. Sommige verzamelaars van nu zoeken wel dat ene werk van een kunstenaar of voor een bepaalde wand in huis en

< Het Huys te Oosterbeek, anno 1866

anderen zoeken iets dat past binnen een bredere collectie, met bijvoorbeeld Chinees terracotta, een Karel Appel en hedendaagse zwart-wit fotografie. Een paar jaar geleden verkocht ik een prachtig schilderij van een liggend naakt van George Hendrik Breitner aan een collectioneur met een geweldige collectie van eind negentiende-, begin twintigste eeuwse fotografie, waaronder veel foto's van Breitner. Hij hing het schilderij op tussen zwartwit naaktfotografie uit diezelfde tijd. Mensen weten meestal precies wat ze mooi vinden, mijn rol daarbij is ze toch te verrassen, alles te weten over de staat en herkomst en hoe het in de periode te plaatsen is. Zorgen dat het klopt. Mijn rol is hierbij vaak ook adviserend.'

Ook voor Albricht is het soms een verrassing waar de koper vandaan komt. 'Het leuke is dat mensen op een kunstbeurs soms ongepland besluiten een schilderij te kopen. Bij de laatste PAN Amsterdam bijvoorbeeld verkocht ik op deze manier een aantal werken. Bij aflevering begreep ik pas de emotie die kunst soms teweeg kan brengen ... Het soms liefde op het eerste gezicht is. Mijn klanten vertelden mij dat het schilderij bij hen thuis komt. Het aardige is dat ze op de beurs waren uitgenodigd door een handelaar in hedendaagse kunst. En soms is het precies omgedraaid. Zo helpen we elkaar.'

Bob Albricht, art dealer in 19th- and early 20th-century Dutch and French paintings

“The painting that comes home”

This year Bob Albricht celebrates his 25th anniversary as an art dealer. He was twenty-five years old when, in 1997, he joined his father in the gallery.

More than his father, Bob specialized during his career in impressionism, late 19th-century art, the classical-modern art of Jan Sluifjters, Leo Gestel and Kees van Dongen and an occasional detour into the CoBrA period. Albricht: 'These are all paintings that suit both classical and modern interiors. Nowadays, customers collect in a completely different manner than they did in his father's days. Collectors sometimes bought as many as fifty paintings by the same artist or artistic trend over a period of ten years, but now they do not buy more than two to five pieces each. Simply because they collect more eclectically.'

Oosterbeek, a beautiful artists' village

Since 2002, Art Gallery Albricht has been located in the old town hall of Oosterbeek, a stately building from 1866. In the 19th century, wealthy entrepreneurs from the west of the Netherlands liked to have their country cottages in this Gelderland village. They came here to hunt and enjoy the beautiful, rolling landscape. Nowadays, Albricht's national and international clientele comes from all corners of the world. For his work Bob travels all over Europe to find exquisite works. Or he just comes across a serendipitous piece. Albricht recently acquired a work of art from an Amsterdam family, a two-meter high painting by Isaac Israels of a boxing match in London. 'It had been on the family's wall for thirty years. Following a thorough renovation, they also wanted to change their interior, including the art. A stroke of luck!' The art dealer will bring this extraordinary painting to TEFAF in Maastricht. In addition to this work, the

gallery will present another one of Isaac Israels' highlights. Albricht: 'A masterpiece, a very rare painting from the early 20th century of a dancing couple in the 'Moulin de la Galette'. A painting that would not look out of place in a fine French collection. The provenance of the work is quite remarkable, too. Not since 1933 has it been in the market! The painting had been in a Dutch collection for three generations.'

Coming home

What are the characteristics of the art dealer's customers? Albricht: 'Some of today's collectors are looking for one particular work of a certain size for a certain wall in their home. Others may be looking for something to fit in with a more eclectic collection of, for example, Chinese terra cotta, black-and-white photography, a work by Karel Appel and a painting by H.W. Mesdag.' Usually, the customers know exactly what they like. 'In that case, my role is rather more an advisory one, about provenance and quality, and how to position the work in the artist's oeuvre,' the art dealer explains. 'Make sure everything is all right.' But the eventual buyers may still surprise even Bob Albricht. 'The great thing about an art fair is that a painting may be bought spontaneously. At the latest PAN, for example, this is how I sold a work or two. It was not until I delivered the works that I understood the emotion that art can evoke. In one case a couple bought an Isaac Israels as it was simply love at first sight. When I brought it to their house, they said the painting was coming home.'

J.TH. (JAN) TOOROP (1858 Poerworedjo - 1928 Den Haag)

Dame in het wit toont een sereen huiselijk tafereel. In een vrij donkere huiskamer zit een in helder wit geklede vrouw met haar rug naar ons toe, mijmerend aan een tafel, die gedekt is met een even stralend wit tafellaken. Kleurige accenten, zoals het lichtblauw van het theeservies, de rode glazen bonbonschaal en een informeel boeketje op tafel, keren terug in het tapijt op de vloer. Het is Toorops vrouw, de Ierse Annie Hall, die hij hier afbeeldde in 1886, het jaar waarin zij trouwden. Waarschijnlijk is het geschilderd op Lissadell, het landgoed van haar familie in Surrey. Rond deze tijd schilderde hij haar een aantal malen, steeds in het wit. Een van die schilderijen, met dezelfde afmetingen, hangt nu in het Rijksmuseum in Amsterdam.

Toorop had Annie Hall (1860-1929) leren kennen in Brussel, een deftig meisje dat er Frans en muziek studeerde. Toorop schreef haar: 'Ik ben arm in geld, maar rijk door mijn talent, mijn wil en mijn gezondheid.' Toch trouwden zij en Annie werd de moeder van de kunstenaar Charley Toorop. Het huwelijk was overigens weinig gelukkig, maar door hun katholieke geloof was een scheiding niet mogelijk.

Jan Toorop was in de late 19de en de vroege 20ste eeuw de spil in het web van de Nederlandse en Europese kunstwereld. Hij gaf een belangrijke impuls aan de vernieuwing van de kunst in Nederland door zijn contacten met buitenlandse kunstenaars, maar ook door bekendheid te geven aan het werk van Vincent van Gogh. Hij introduceerde nieuwe kunststromingen, zoals de art-nouveau, het symbolisme en het pointillisme. Toorop was vaak de eerste die nieuwe stijlen en technieken overnam, op zijn eigen manier verwerkte en doorgaf aan kunstenaars in binnen- en buitenland. Hij was, als enige Nederlander, lid van de progressieve kunstenaarsvereniging Les Vingt in Brussel. In Engeland ontdekte hij de pre-rafaelieten en de Arts and Crafts-beweging, wat grote invloed had op zijn monumentale en symbolistische werk. In 1887 ging hij met de Belgische schilder James Ensor naar Parijs, waar hij het werk van de pointillisten Georges Seurat en Paul Signac zag en onmiddellijk toepaste in zijn eigen werk. Hiermee had hij een enorme invloed op Jan Sluijters, Leo Gestel en Piet Mondriaan.

Dame in het wit is een van de topstukken uit Toorops vroege, impressionistische periode. Zijn stijl was gedetailleerd, met gedempte kleuren en een bijzondere rol voor het wit dat hij als zelfstandige kleur opvatte. Opvallend is ook zijn gebruik van het paletmes. Toorop had

weinig op met het Franse impressionisme, dat hij te oppervlakkig vond, maar stond in deze tijd meer onder invloed van zijn vriend James Ensor en vooral van de van oorsprong Amerikaanse schilder James McNeill Whistler. Deze werd beroemd in de jaren '60 met een serie schilderijen van in wit geklede vrouwen, die hij *Symphony in White* noemde. Toorop bewonderde Whistlers werk al sinds hij het zag op een tentoonstelling bij Les Vingt in Brussel in 1884. Het jaar daarop ging Toorop naar Engeland, waar hij logeerde op het landgoed van zijn toekomstige schoonouders. Bij die gelegenheid bezocht hij Whistler in zijn atelier in Londen.

This lady in white is Annie Hall, painted in the year Jan Toorop married her. The painting was probably made at Lissadell, her family's estate in Surrey. Around this time Toorop painted her several times, always in white. Lady in White is one of the masterpieces from Toorop's early, impressionist period. His style was detailed, with subdued colours and a special role for white, which he conceived as a colour in its own right. Toorop, who had worked in many styles during his life, had little affinity with French impressionism, which he found too superficial. However, he admired the work of James McNeill Whistler, who gained fame with a series of paintings of women dressed in white.

"Dame in het wit",
olieverf/doek 100 x 73
cm. Herkomst:
Particuliere collectie
Nederland. Cat.tent.
Dresdner Kunstsalon
1899 nr 36 ; R.
Siebelhoff. The early
Development of Jan
Toorop 1879-1892,
Toronto 1973; Cat.
Christie's Amsterdam
1998 nr. 240; Gerard
van Wezel. Jan Toorop;
zang der tijden cat.
Den Haag 2016.

credits: Bob Strik
Fotografie: Jan Toringa

Een aquarel van danseres
**GERTRUD
LEISTIKOW** door
JAN SLUIJTERS

Tekst Jan Rudolph de Lorm, Museumdirecteur Singer Laren

In april 2018 werd door Singer Laren bekend gemaakt dat Els Blokker-Verwer de "Collectie Nardinc" aan het museum zou schenken. Samen met haar in 2011 overleden echtgenoot Jaap Blokker heeft zij deze verzameling Nederlandse modernisten opgebouwd en de collectie dankt haar naam aan hun woning in Laren genaamd "Nardinclant". Focus van hun verzamelpassie lag op het oeuvre van Jan Sluijters, omringd door tijdgenoten als Leo Gestel, Kees Maks, Kees van Dongen en Jan Toorop. Vanaf begin maart 2022 zal de grote schenking in een aantal gloednieuwe, door Els Blokker gefinancierde museumzalen worden tentoongesteld in het geheel gerenoveerde en uitgebreide Singer Laren. Vanaf september van datzelfde jaar zullen hoogtepunten uit de verzameling permanent te zien zijn in de nieuwe vaste presentatie van Singer Laren, gewijd aan het Nederlands impressionisme en modernisme.

Enkele maanden na de bekendmaking van het goede nieuws bezochten Els Blokker en Jan Rudolph de Lorm, museumdirecteur Singer Laren, de PAN en troffen elkaar in de stand van Bob Albricht. Daar viel ons beider oog op een prachtige aquarel uit ca. 1918 van Jan Sluijters met de voorstelling van een zwierig dansende vrouw die wij beiden herkenden als Gertrud Leistikow (1885-1948).

Deze uit Duitsland afkomstige danseres maakte vanaf 1914 furore in Nederland met haar 'Ausdrucktanz'. Lijnrecht tegenover de academische ballettraditie maakte zij vrij gebruik van haar lichaam en danste ze op blote voeten. Vernieuwend waren haar moderne dansen op klassieke muziek waarbij zij met wilde, losse bewegingen (soms met uitgesproken kostuums,

maskers, hoeden en pruiken) een palet aan emoties uitdrukte. Kort na de Eerste Wereldoorlog, in de zomer van 1918, kwam ze in Nederland voor een tournee langs verschillende steden. Sluijters liet zich, net als een aantal andere kunstenaars, inspireren door haar expressieve dansen, getuige de reeks schilderijen en tekeningen die hij maakte vanaf 1918.

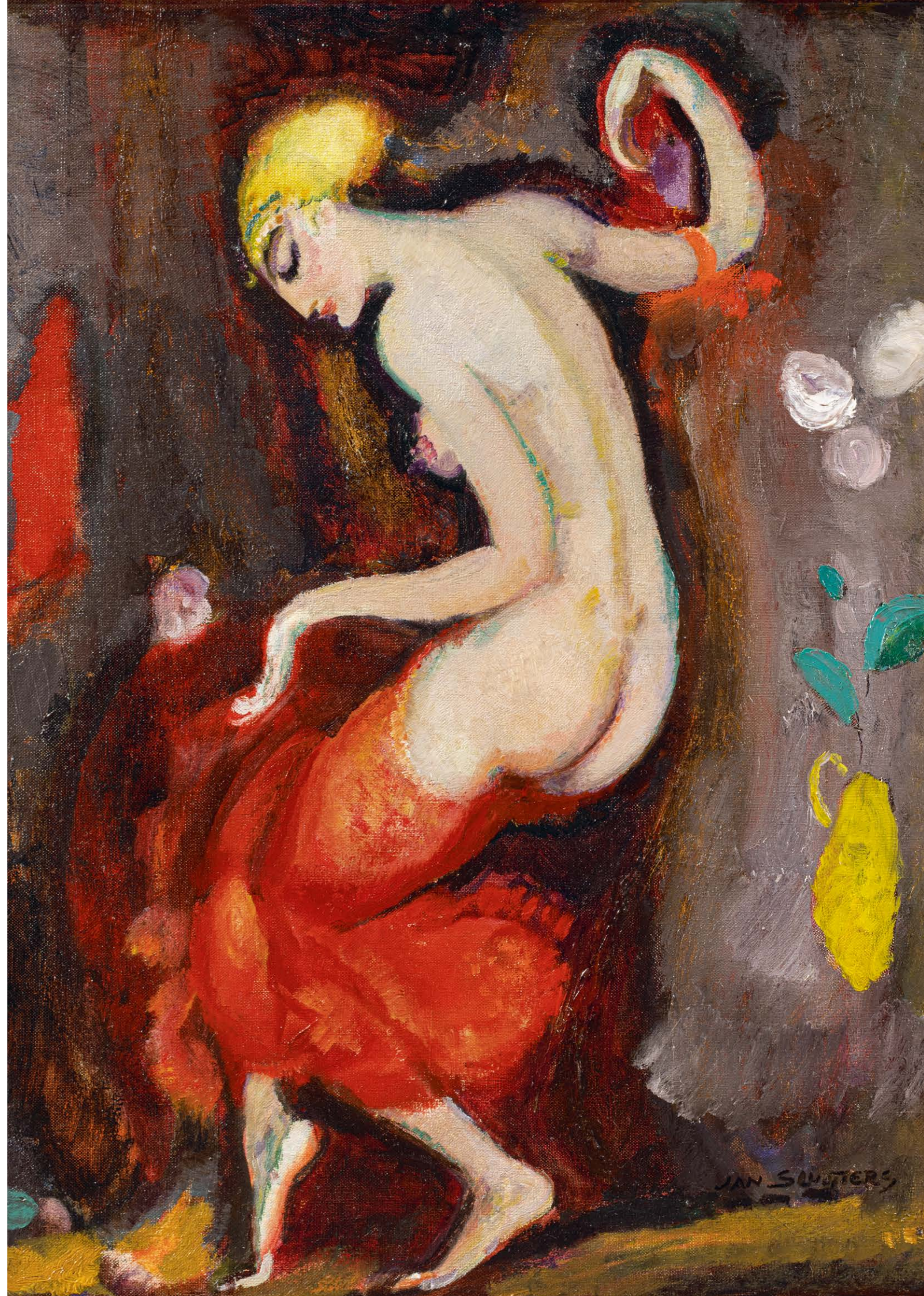
De aquarel in de stand van Albricht is een prachtige aanvulling op het schilderij van Sluijters dat zich reeds in de Collectie Nardinc bevindt: een verbeelding van de professionele én sensuele danseres, haar lichaam halfnaakt, een rood doek gedrapeerd rond haar heupen. Leistikow was tijdens haar act vaak getooid met een blonde pruik, getuige de geschilderde versie in de Collectie Nardinc. Bewaard gebleven foto's van de Duitse danseres bevestigen dat beeld. Op de aquarel danst zij zonder pruik en is haar natuurlijke -donkere- haarkleur te zien. Wat beide voorstellingen met elkaar gemeen hebben is de haast maniëristische wijze waarop Sluijters haar lichaam uitrekt en zo het sensuele van haar danskunst benadrukt. Deze "overdrijving" van vrouwelijke vormen is een van de karakteristieken in het oeuvre van Sluijters rond 1920. In het geval van Leistikow benadrukt hij er de sensualiteit van haar hypermoderne 'Ausdrucktanz' mee.

Het moge duidelijk zijn, Els Blokker, groot liefhebber van Sluijters en van de dans, kon de verleiding niet weerstaan. De aquarel van Leistikow, wellicht een voorstudie voor het schilderij, wisselde op de PAN van eigenaar en werd toegevoegd aan Collectie Nardinc. Els blij, Bob blij, en ... museumdirecteur blij!

< Bob Albricht, Els Blokker-Verwer, Jan Rudolph de Lorm, PAN Amsterdam 2018

< Jan Sluijters, Leistikow, ca. 1920, waterverf en krijt op papier, 40 x 31 cm, Singer Laren, schenking Collectie Nardinc

> Jan Sluijters, Danseres (Gertrud Leistikow), ca. 1918-1920, olieverf op doek, 72 x 59 cm, Singer Laren, schenking Collectie Nardinc

L.F.H. (LOUIS) APOL

(1850 Den Haag -1936 Den Haag)

Een stukje stad, in de greep van de winter. Een zeldzaam stadsgezicht van de sneeuwspecialist van de Haagse School, Louis Apol. We kijken een straat in van grote vrijstaande huizen, omzoomd door indrukwekkende bomen. Heel in de verte zien we een wandelaar en een rijtuig. Het zijn echter de bomen die het schilderij domineren. Aan het tweetal dat op de voorgrond voorovergebogen door de sneeuw ploegt is te zien hoe guur het is.

Wintergezichten waren al in de 17de eeuw een geliefd genre binnen de Hollandse schilderkunst. In de eerste helft van de 19de eeuw, toen schilders graag teruggrepen op de kunst van de Gouden Eeuw, werden taferelen met sneeuw en ijs opnieuw populair. Apols leermeester, de romantische landschapsschilder J. F. Hoppenbrouwers, was bekend vanwege zijn winterse landschappen met molens, schaatseren en sleetjes. Apol koos het zelfde onderwerp, maar zijn winterse landschappen zijn heel anders. Bij hem geen ijspret. Hij benadrukte het gevoel van de winter, de snijdende wind, de sfeer van een koude winterdag. Het ging hem om de verstilde winterse natuur, mensen spelen in zijn werk nauwelijks een rol. Die ervaring van sneeuw en kou bracht hij op het doek met een palet van oneindig veel tinten wit en grijs. Apol dateerde zijn werk zelden, maar ging steeds lossier, impressionistischer schilderen. Het ging tenslotte niet om de details, maar om de stemming van het landschap.

Louis Apol begon al jong met het schilderen van zijn sfeervolle wintergezichten en had er direct succes mee. Hij was de jongste schilder ooit die een koninklijke subsidie kreeg, en trok de aandacht op tentoonstellingen. Voor zijn werk werden hoge prijzen betaald en het werd aangekocht door het Koninklijk Huis en het Rijksmuseum. Vincent van Gogh zag een van zijn schilderijen daar hangen en schreef: "Weet ge wel dat ik de dingen van Apol bijvoorbeeld, van wit op wit, dikwijls heel goed vind. (...) Waarachtig dat ding is weergaasch mooi". Hoogtepunt van Apols carrière was zijn reis in 1880 naar het eiland Spitsbergen, op een wetenschappelijke expeditie. Op deze reis maakte hij honderden tekeningen en aquarellen van het poolgebied, genoeg om nog jaren op te teren. Tot het eind van zijn leven bleef Apol zijn veelgevraagde poollandschappen schilderen die in binnen- en buitenland gretig werden aangekocht. Hij maakte zelfs een panorama van Spitsbergen onder de middernachtzon, aangekleed met opgezette ijsberen. Duizenden mensen kwamen kijken.

Louis Apol hoorde tot de schilders van de Haagse School, die er op uit trokken om 'plein-air', in de buitenlucht te schilderen. Zij wilden een eind maken aan de romantische manier van kijken naar de natuur, door deze zo 'eerlijk' mogelijk te benaderen. Het ging hen om de indruk van licht en atmosfeer. De schilder Gerard Bilders schreef: 'Ik zoek een toon, dien wij gekleurd grijs noemen, dat is alle kleuren, hoe sterk ook, zoodanig tot een geheel gebracht, dat ze den indruk geven van een geurig, warm grijs.' Hij en zijn collega's zochten die grijze toon meestal buiten de stad waar ze de lucht, de zee of het weidse polderlandschap schilderden. Apol vond die tonaliteit in de oneindige schakeringen wit, die besneeuwde landschappen hem boden. Gelukkig leefde hij in een tijd toen de winters nog genoeg stof tot schilderen gaven.

A rare cityscape by the snow specialist of The Hague School, Louis Apol. This time we see a part of the city, in the grip of winter. The pair in the foreground, bending over to plough through the snow, show how bleak it is outside. Apol gave a new twist to the old Dutch genre of winter landscapes. No fun on the ice, instead he conveyed the experience of snow and cold in a palette of infinite shades of white and grey.

Apol was immediately successful with his tranquil snow landscapes. They were bought by museums and collectors at home and abroad.

Winters stadsgezicht,
olieverf/doek,
60 x 46 cm,
Particuliere collectie
België

G.J. (GERARDINE) VAN DE SANDE BAKHUYZEN

(1826 Den Haag - 1895 Den Haag)

Het schilderen van stillevens stond in de negentiende-eeuwse academische traditie op de onderste plaats geassocieerd van de specialisaties waaruit de aankomende kunstenaar kon kiezen. Een beetje schilder hield zich bezig met belangrijke onderwerpen, zoals de historieschilderkunst, en schilderde slechts terloops een bloemstukje al was het maar om te kunnen laten zien dat men het gehele metier beheerste. Het schilderen van stillevens was voorbehouden aan vrouwen, die het veelal uit liefhebberij deden en bovendien tot het laatste kwart van de negentiende eeuw niet welkom waren op de kunstacademies hier te lande. Gerardine kreeg dan ook les van haar vader, de landschaps- en dierenschilder Hendrikus (1795-1861).

In 1850 exposeerde zij voor de eerste keer met een aquarel, getiteld: "Rozen en dahlia's", die verkocht werd voor 25 gulden.

Aanvankelijk schilderde zij in de traditie van de zeventiende-, achttiende-, begin-negentiende-eeuwse

bloem- en fruitstillevens; mooi, overdadig, vakkundig, glad en wat stijf van compositie. Omstreeks 1870 komt daar verandering in. Bloemen worden bijna nooit meer in een vaas geschikt; het worden boeketjes van veldbloemen of bloemen uit de tuin, losjes geschikt en meestal op een bosgrond neergelegd. Soms in een mand met wat fruit eromheen en altijd briljant van kleur en licht.

Nieuw ten opzichte van de traditionele stillevens was het gebruik van verwelkte bloemen en van bloemen die nog uit moesten komen. Tevens was er ook de breuk met de gladde schildertechniek en het gebruik maken van een veel lossere toets, die ook zo kenmerkend was voor haar collega's van de Haagse School.

In 1871 merkte een kunstcriticus naar aanleiding van haar inzending naar de Tentoonstelling van Levensde Meesters in Amsterdam op: "Mejuffrouw van de Sande Bakhuyzen kiest voor haar schilderij (...) een handvol bloeiende rozen, werpt ze zonder affectatie

Rozen, Margrietten en Vergeet-mij-nietjes op bosgrond,
olieverf/doek,
46 x 63 cm, 1865
Herkomt: Kunsthandel P.A. Scheen,
's-Gravenhage,
Particuliere collectie
Nederland

in die schoone wanorde neer, waarin aan stengel, blad en tak eene eigenaardige poëzie verleend wordt, en voltooit kunstwerken die door frischheid en goeden smaak ieders hart winnen"; een uitspraak die ook heden ten dage nog door de toeschouwer onderschreven zal worden.

Haar motto was: "Navolging der natuur is de ontdekking van het schoone". Haar lijfspreuk wordt ook in dit bloemstillevens volledig waargemaakt. Het bloemstuk bestaat onder meer uit witte, gele en roze wilde rozen, margrietten of wilde kamille, ereprijs en Vergeet-mij-nietjes. Het uitbundige zonlicht op de bladen en rozen is subtiel en in vele nuances aangebracht; licht en schaduw vormen een harmonisch geheel.

A bunch of flowers, freshly picked in the garden on a beautiful day in early summer. It is as if they have been casually laid down on the mossy forest floor, where a ray of bright sunlight shines on them. This brightly radiating painting of roses, daisies and forget-me-nots was created by one of the most distinguished flower painters of the 19th century. Gerardine van de Sande Bakhuyzen restricted herself throughout her life to still lifes with flowers and fruit, but she constantly renewed the genre. She was one of the first female artists in the 19th century to achieve a position equal to that of her male colleagues. The high quality of her paintings meant that her work was, and still is, highly sought after.

H.W. (HENDRIK WILLEM) MESDAG

(1831 Groningen – 1915 Den Haag)

Een sfeervol beeld vanaf het Scheveningse strand. De avond valt, de vissersboten gaan voor anker en strijken de zeilen. Vanuit de verte komen de grote Scheveningse vissersvloot aan, voor de wind zeilend over het spiegelgladde water. Dit schilderij is een perfect voorbeeld van de stemmingsvolle zeestukken waar Hendrik Willem Mesdag beroemd mee werd.

Mesdag durfde zich pas laat in zijn leven geheel aan het kunstenaarsvak te wijden. Hij werd geboren als zoon van een Groningse bankier. Zijn vader was amateurschilder en verzamelaar en voedde zijn kinderen op met belangstelling voor de schilderkunst. De jonge Mesdag kreeg tekenles, onder anderen van J. H. Egenberger, de directeur van de Groningse kunstacademie. Het was echter niet de bedoeling dat hij kunstenaar zou worden. Mesdag werkte 16 jaar lang op

het kantoor van zijn vader, waar hij door het raam kon zien hoe schepen gelost werden op de kade. Hij was 35 toen hij, aangemoedigd door zijn ook schilderende vrouw Sientje van Houten, stopte met werken en voor het schildersvak koos. Dat was mogelijk geworden doordat zij een grote erfenis van haar vader ontving. In 1866 trok hij naar Oosterbeek, het 'Hollandse Barbizon', waar een aantal schilders het atelier verruild hadden voor tekenen en schilderen in de buitenlucht. Spil van het gezelschap was J.W. Bilders, waar Mesdag een tijdje mee samenwerkte. Mesdag ging echter al snel naar Brussel, waar de Nederlandse schilder Willem Roelofs woonde. Hij werd zijn belangrijkste leermeester en Mesdag bleef er drie jaar. Zijn ware onderwerp vond hij echter op vakantie op het waddeneiland Norderney, waar hij geboeid werd door de kust, het strand

Voor anker,
olieverf/doek,
69,5 x 89 cm, 1890
Herkomst: Geschonken door de kunstenaar ten behoeve van een fondsenwerving voor het Burger Hospitaal te Amsterdam, 1890
kunsthandel
Teunissen-Donders,
Nijmegen 1938,
aangekocht door de familie van de huidige eigenaar, particuliere collectie Nederland

en de schepen op de grijze Noordzee. Hij maakte er talloze voorstudies die hij later in Brussel omwerkte tot schilderijen.

Een jaar later verhuisde hij naar Den Haag, waar hij een kamer met uitzicht op zee als atelier gebruikte. Hier begon een grote productie, alsof hij zijn late start wilde goedmaken. Aanvankelijk had hij weinig succes in Nederland, maar toen zijn zeestuk *Les Brisants de la Mer du Nord* in 1870 de gouden medaille won op de Parijse Salon werd hij ook hier geaccepteerd als een van de belangrijkste moderne schilders.

In navolging van Mesdag vestigden steeds meer kunstenaars in Den Haag, waar een nieuwe kunstbeweging ontstond. Een criticus noemde deze de *Haagse School*, "een nieuwe ultraradical beweging in de schilderkunst". Deze schilders wilden de stemming van het landschap overbrengen, zoals zij die hadden ervaren bij het werken in de natuur. Zij stelden de toon boven de kleur en gingen in hun voorstelling van één kleur uit. Mesdag werd de specialist op het gebied van de zee. In een onuitputtelijke variatie schilderde hij de grijze, gouden en bruine tinten van de Noordzee, de

bommen op het strand en van het vissersdorp Scheveningen en zijn bewoners, onder alle weersomstandigheden.

Mesdag begon met het verzamelen van kunst van tijdgenoten waarmee het grote huis in het centrum werd gevuld, nu de kern van Museum Mesdag in Den Haag. Daar is ook zijn meest spectaculaire werk te zien: het Panorama Mesdag, een van de weinige overlevende panorama's uit de 19de eeuw.

An atmospheric view from Scheveningen beach. Night is falling, the fisher boats are anchoring and lowering their sails. From afar, the large Scheveningen fishing fleet is approaching, sailing before the wind over water smooth as glass. This is a perfect example of the seascapes that capture the mood, which is what made Hendrik Willem Mesdag famous. Within the Hague School, Mesdag was the specialist when it came to the sea. In a never-ending variety he painted the grey, golden and brown hues of the North Sea, the bombs on the beach and the fishing village of Scheveningen and its villagers, in all weather conditions.

H.W. Mesdag 1890

P.F.N.J. (FLORIS) ARNTZENIUS

(1864 Soerabaja - 1925 Den Haag)

De Haagse Spuistraat, ook een eeuw geleden al een drukke winkelstraat, op een dag met somber weer. Met schilderijen als dit is Floris Arntzenius beroemd geworden. Hij werd zelfs de 'meester van de Haagse straatjes' genoemd. Dit sfeervolle schilderij heeft alles wat Arntzenius' werk zo aantrekkelijk maakt. Het wat druilerige weer vervaagt de vormen en maakt alle kleuren op elkaar afgestemd, alleen tussen de mensen die de drukke straat bevolken is met rood en wit een opvallend accent aangebracht. Het zijn echter niet de winkelende mensen, maar het onregelmatige ritme van de gevels tegen de grijze lucht, wat lager herhaald door de uithangborden van de winkels, dat de hoofdrol speelt in dit stemmingsvolle schilderij. "Zoo'n gevel, zie je, dat is een heerlijk ding. Allemaal van die uithangborden en vlaggestokken, al dat grillige. En dan zoo even hier - en daar een kleurtje erin. Wat rood. Wat geel soms. Zoo'n tijpje maar. En dan krijg je 't toch levendig! Als 't nou geregend heeft, dan is 't nog leuker: dat asfalt net een spiegel", zei Arntzenius in 1910 in een interview. Ondanks dat hij ook in veel andere genres actief was, waren stadsgezichten bij somber weer zijn specialiteit. "Ik wou dat het morgen grijs weer was, want met die strakke luchten is bijna niets mooi", schreef hij aan zijn moeder, en: "Vandaag zon geweest, de hele dag, jammer."

Net als zijn collega's van zijn generatie, als Isaac Israëls en Breitner, raakte ook Arntzenius geïnteresseerd in het leven in de grote stad. Het was niet meer het Hollandse landschap, maar de stad en het drukke moderne leven daar, die het werkterrein werd van de jongere kunstenaars die de impressionistische Amsterdamse School zouden vormen.

Arntzenius leerde Israëls en Breitner kennen aan de Rijksacademie in Amsterdam, samen met onder anderen Jan Veth en Willem Witsen, waar ze samen het schildersvak leerden. Vooral voor Breitner had hij grote bewondering. Na wat omzwervingen, volgens sommigen om zich van Breitner los te maken, keerde hij terug naar Amsterdam. Daar merkte hij dat deze stad toch niet de ideale plaats voor hem was. Hij vond Amsterdam te groot en te 'grillig', "Deze stad vraagt om groot formaat doeken", zei hij, en dat paste niet bij hem. Den Haag werd de stad waar hij zich thuis voelde. Zijn moeder had zich hier gevestigd na haar terugkeer uit Indië en Arntzenius voegde zich bij haar. Hier

werd hij enthousiast lid van allerlei kunstenaarsverenigingen, trouwde met de kunstenaar Lide Doorman en schilderde zijn goedverkopende stadsgezichten. Daarnaast was hij een begaafd portretschilder. Hij maakte vele portretten in opdracht, maar tekende en schilderde graag spontane portretten van zijn gezin, en van vrienden en collega's in de kunstenaarssociëteit of in het café. Ook Scheveningse strandgezichten en bloemstillevens schilderde hij veel. Toch zijn het de sfeervolle 'straatjes' die het meest zijn blijven boeien, en die nog altijd gezocht worden door verzamelaars.

This atmospheric painting has everything that makes Arntzenius' work so attractive. A busy street in a big city in drizzling weather was his favourite subject. The rain blurs the shapes and makes all the colours at-tuned, only the red and white in between the shoppers provide a striking accent. It is not the people, however, but the irregular rhythm of the façades against the grey sky, repeated a bit lower by the shop signs, that play the leading role in this moody painting. Arntzenius was a gifted portrait painter, but it is the atmospheric 'alleys' that have continued to captivate most, and that are still sought after by collectors.

Spuistraat te 's-Gravenhage,
olieverf/doek,
63,5 x 43,5 cm
Herkomst: Kunsthandel P.A. Scheen,
's-Gravenhage,
Particuliere collectie
Nederland

I.L. (ISAAC) ISRAELS

(1865 Amsterdam – 1934 Den Haag)

Isaac Israels was een ware kosmopoliet en vond overal dezelfde onderwerpen die hem interesseerden. Hij had weinig oog voor de eigenheid van een plek, maar zocht naar datgene wat hem interesseerde. Mondaine badgasten in Scheveningen of Viareggio, amazones op het Nederlandse strand of in een Londens park, een vluchtige ontmoeting tussen twee vrouwen in Londen of op een Amsterdamse gracht; het ging Israels om de menselijke interactie. Zelf bleef hij altijd een buitenstaander. Hij voelde zich overal en nergens thuis en zei vaak 'de straat is mijn huiskamer'.

In de lente van 1913 verhuisde Isaac Israels naar Londen waar hij in Fitzroy Street een atelier huurde. In de Britse hoofdstad zocht hij weer zijn vertrouwde onderwerpen. Hij schilderde paardrijdende dames op Rotten Row in Hyde Park, vanouds een mondaine ontmoetingsplaats voor welgestelde Londenaren, die daar te paard flaneerden. In drukke winkelstraten ving hij de dynamiek van de grote stad, zoals hij ook in Parijs en Amsterdam had gedaan. Ook dit schilderij doet sterk denken aan een favoriet onderwerp van Israels uit Parijs: de midinettes, de naaisters van de grote modehuizen, op de Place Vendôme, die hij daar veelvuldig schilderde. Toen hij na het uitbreken van de oorlog niet meer op straat mocht schilderen was de aantrekkingskracht van Londen grotendeels weg en keerde hij via Zwitserland in 1915 naar Nederland terug.

Cockney Girls, Londen is een goed voorbeeld van Israels rijpe stijl, die hij in Amsterdam ontwikkeld had en in Parijs tot een hoogtepunt bracht. In virtuoze, brede verfstreken wist hij snel en trefzeker een typering te vangen van jonge dames die elkaar ontmoeten op straat. Blik en houding van de vrouwen zijn precies zo getroffen om ons een indruk te geven van hun karakter en onderlinge verhouding.

Israels was de schilder van het stadsleven. In Amsterdam al schilderde hij voor het eerst schijnbaar toevallige ontmoetingen op straat, het liefst tussen vrouwen. Het lijken vluchtig geziene momentopnamen, maar Israels liet zijn modellen er wel altijd voor poseren. Hij werkte niet lang aan dergelijke schilderijen, omdat dat ten koste zou gaan van de spontaniteit. Om die reden was het werken op straat voor hem ook zo belangrijk. Vanaf 1894, toen hij van de burgemeester in Amsterdam toestemming kreeg om op straat te gaan schilderen, vormen raak getypeerde mensen op straat een constant terugkerend motief in zijn werk. De schoonheid zoeken in de dagelijkse werkelijkheid

werd zijn missie en hij werd er een meester in om met enkele brede verfstreken de essentie van een persoon te treffen. Het schilderen op straat dwong Israels met een minimum aan middelen een maximale expressie te bereiken. Ook in zijn eigen tijd werd dit al gewaardeerd. In een recensie uit 1915 schreef een kunstcriticus: "Welnu, deze schilder houdt juist daar op, waar hij het kernachtigste gezegd heeft, wat hij op zijn gevoel had; de rest die hij er kon bijdoen, zou slechts commentaar zijn. Er is geen eerlijker werker dan hij."

Isaac Israels was a true cosmopolitan and he looked everywhere for the subjects that interested him: people having fun, working or meeting each other. He liked it best to find his models in the street.

In the spring of 1913, Israels moved to London. This painting is a good example of the mature style he had developed in Amsterdam and brought to its zenith in Paris. In virtuoso, broad strokes of paint, he quickly and accurately captured a characterisation of two young ladies meeting in the street. The women's looks and attitudes give us an immediate impression of their character and mutual relationship.

Cockney Girls, Londen,
olieverf/doek
76,5 x 61 cm.
Herkomst: Collectie J.P.M. Glerum, Amsterdam 1930 (ca)
Collectie G. Scherpel, Bussum, Kunsthandel Gebr. Douwes, Amsterdam. Particuliere collectie België.

I.L. (ISAAC) ISRAËLS (1865 Amsterdam - 1934 Den Haag)

Twee bokkers in de ring draaien aftastend om elkaar heen. Achter hen de hoge tribune vol toeschouwers. Het grote formaat van het schilderij laat ons voelen dat we zelf aanwezig zijn bij de wedstrijd, we zitten op de eerste rij. We kijken over de touwen van de ring waardoor we nog meer deel gaan uitmaken van het tafereel. De zwarte bokser in de blauwe broek zien we op zijn van zweet glanzende rug. De witte bokser kijken we in het gezicht dat, hoewel in grove verfstreken geschilderd, een serieuze concentratie verraad. Zijn rode broek vormt het meest kleurige element in het schilderij, dat verder uit hoofdzakelijk bruine tinten en wat blauw is opgebouwd. De kunstenaar Theo Nieuwenhuis schreef: "I. heeft mooie dingen in Londen gemaakt. Worstelaars, een neger en een blanke, prachtig van actie en van naakt. Dat is je ware naaktstudie" Aan het begin van de twintigste eeuw werden zwarte mensen meer zichtbaar in Europa. Omdat er niet veel waren vielen ze op. Bovendien werkten ze in sectoren die de aandacht trokken: het entertainment en de sport. Zwarte atleten, voetballers en vaak bokkers trokken de aandacht, ook van kunstenaars. Israëls was al langer gefascineerd door zwarte mensen. Hij schilderde het portret van de zwarte KNIL-militair Kees Pop, en maakte een serie schilderijen toen een gezelschap Ashanti-dansers door Nederland toerde. Toen in 1882 zijn collega Breitner het zwarte model Adolphe Boutard had geschilderd ging Israëls direct op zoek naar 'het adres van den neger'.

Israëls had al vele jaren een atelier in Parijs, maar in 1915 besloot hij, misschien vanwege de oorlogsdreiging die heerste in die stad, Parijs te verruilen voor Londen. Hier zocht hij weer naar zijn favoriete onderwerpen: winkelmeisjes, mannequins, mensen op straat en in het uitgaansleven. Toen het buiten schilderen na het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog werd verboden, moest Israëls op zoek naar nieuwe onderwerpen. Hij vond die toen hij de Senegalese bokser Louis Mbarick Fall, bekend als *Battling Siki*, zag vechten en maakte tenminste drie schilderijen met hem als onderwerp.

Hoofdmotief op dit schilderij is de rug van Siki. De verschillende manieren waarop het licht weerkaatst op de donkere huid van zijn rug was kennelijk iets dat Israëls bijzonder fascineerde. Het onderwerp was voor Israëls een studie in naakt schilderen, in houding en beweging. Hij vond bovendien een favoriet thema terug. In zijn Amsterdamse jaren schilderde hij graag volkstypes, in Parijs en Den Haag waren vooral de betere standen

zijn onderwerp. Hier geen dames in prachtige uitgaansgewaden of de elegante wereld van de haute couture, maar een eenvoudig zaaltje vol rauwe toeschouwers, het vermaak van de Londense working class. Een echt gevecht was het wellicht niet. Om de schilderijen van de zwarte bokser te kunnen maken had Israëls speciaal een zaaltje gehuurd, met publiek.

Een van de schilderijen die hij maakte met de zwarte bokser als onderwerp was te zien in 1932 op het kunsttoernooi van de Olympische Spelen in Los Angeles. Isaac won overigens bij de Spelen van 1928 in Amsterdam een gouden medaille met het schilderij *Ruiter in roode rok*.

Isaac Israëls had had a studio in Paris for many years, but in 1915 he exchanged the city for London. Again, he was on the lookout for his favourite subjects here: salesgirls, models, people in the street and in nightlife. When he saw the Senegalese boxer Louis Mbarick Fall, known as Battling Siki, fight, he found himself a new subject. He painted at least three works with him as a subject. The principal motif is Siki's back. The different ways light reflected off the dark skin of this back appeared to fascinate Israëls enormously. To Israëls, the subject meant a study in nude painting, posture and movement.

Twee bokkers, Londen,
olieverf/doek,
152 x 101 cm.
Herkomst: Collectie van
Voorst van Beest, Den
Haag 1991. Particuliere
Collectie Nederland

I.L. (ISAAC) ISRAELS

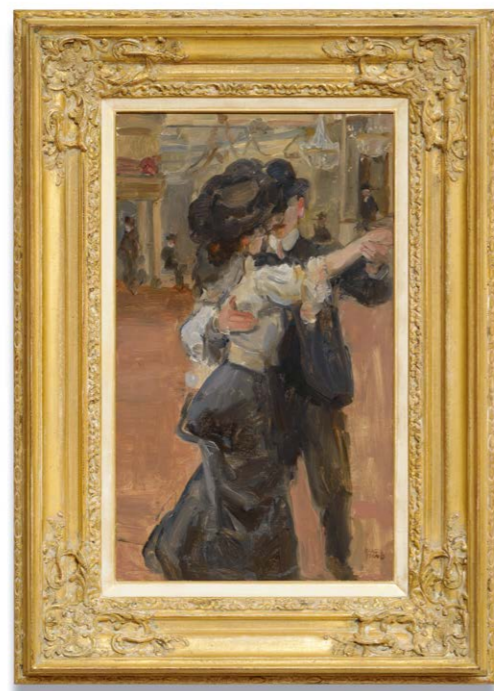
(1865 Amsterdam - 1934 Den Haag)

De Moulin de la Galette is wellicht de beroemdste uitgaansgelegenheid in de kunstgeschiedenis. Dit café dansant in de open lucht was al vele jaren een geliefd onderwerp onder schilders en schrijvers. Onder anderen Pierre-August Renoir, Henri de Toulouse-Lautrec, Paul Gauguin, Vincent van Gogh en Kees van Dongen waren Isaac Israels al voorgegaan. De Moulin de la Galette, die nog steeds bestaat, is een van de oude windmolens op de heuvel van Montmartre, en vanouds een populair uitstapje voor de Parijzenaars. Binnen kon men er de beroemde galettes eten, terwijl er buiten werd gedanst. Er kwamen buurtbewoners, studenten en kunstenaars. Omdat de toegang voor vrouwen gratis was, kwamen er ook vrouwen van bedenkelijker allooi. Deze levendige mix zorgde voor een grote aantrekkingskracht bij kunstenaars, onder wie ook Israels. In de jaren 1905-'06 was hij een tijdje gefascineerd door dit danscafé. Hij maakte er een serie grote en kleinere schilderijen die een hoogtepunt vormen in zijn Parijse oeuvre. Zoals altijd maakt Israels ons hier deelgenoot van het tafereel. Het is alsof we aan een tafeltje aan de rand van de dansvloer zitten en kijken naar een danspaar dat langzwaart. We zien het gezicht van de dame niet, haar grote hoed bedekt ook een deel van het gezicht van haar partner. De vloer is verder leeg. Alleen achterin zien we enkele mannen staan en zitten. Is het nog vroeg in de avond of is dit een paar dat om sluitingstijd van het dansen nog geen genoeg kan krijgen?

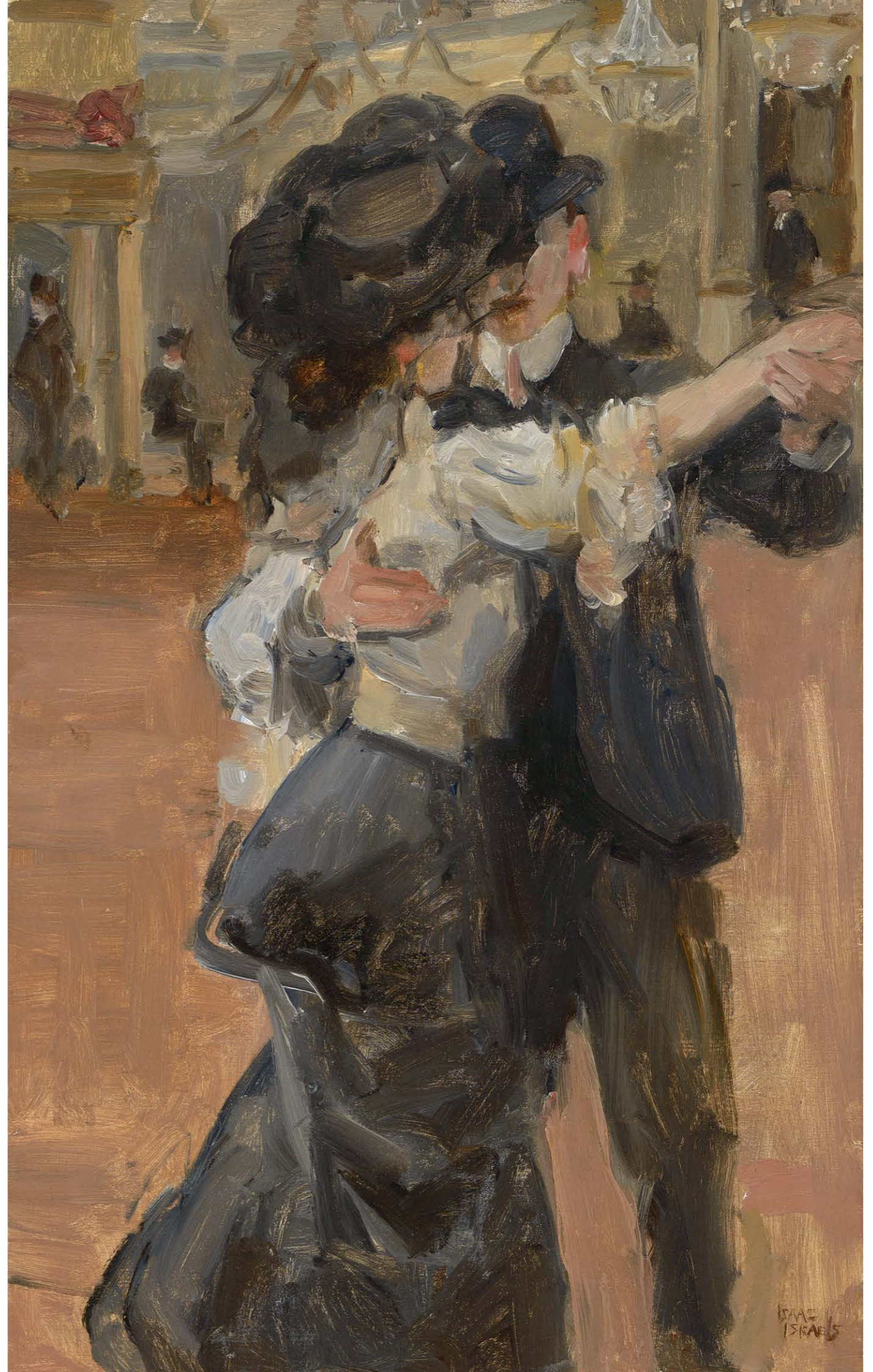
In 1903 had Israels Amsterdam verruild voor Parijs, waar hij ging wonen aan de Boulevard de Clichy, op een steenworp van Montmartre. Hij schilderde nu midnettes op de Place Vendôme in plaats van dienstmeiden op de gracht, wandelaars in het Bois de Boulogne in plaats van het Oosterpark, het bruisende uitgaansleven in Montmartre in plaats van de Zeedijk. In Parijs veranderde zijn stijl niet veel meer, hooguit werd zijn palet wat lichter. Israels was naar Parijs gekomen op uitnodiging van Jeanne Paquin, de eigenaresse van een groot Parijs modehuis, omdat hij eerder in Amsterdam naaisters, pasdames en mannequins had geschilderd bij het modemagazijn Hirsch. Israels schreef: 'Ik ben (...) hoofdzakelijk naar Parijs gegaan, omdat ik daar een goed introductie had bij een groot couturier, en zoo komt men van het een tot het ander.' De drukte en dynamiek van de Franse hoofdstad paste perfect bij de energie van Israels. Hij zou zijn atelier hier dan ook aanhouden tot 1925.

Israels kende de stad al goed. Van kinds af aan was hij er met zijn ouders jaarlijks naar toe gegaan en ook later kwam hij er met grote regelmaat, vaak met zijn vriend, de schilder Frans Erens. Hij kende er vele schrijvers en schilders en sprak, volgens tijdgenoten, zelfs Frans met een Parijs accent. In Nederland werd hij dan ook beschouwd als de meest Franse van de Hollandse impressionisten.

In 1903 Israels had left Amsterdam for Paris, where he went to live on Boulevard de Clichy, bordering on Montmartre. The hustle and bustle of the French capital suited Israels' energy perfectly. The paintings he did at the Moulin de la Galette are an apex of his Parisian oeuvre. This open-air café dansant had been a favourite subject of painters and writers for many years. As always, Israels presents us with a snapshot. It is as if we are sitting at a table at the edge of the dance floor watching a couple dancing by.

Danspaar in Moulin de la Galette, Montmartre, Parijs, olieverf/doek 54 x 33 cm, 1907 (ca)
Herkomst: Particuliere collectie Nederland, sinds 1933.

J.TH. (JAN) TOOROP

(1858 Poerworedjo - 1928 Den Haag)

Na een periode van ernstige ziekte, waarbij Toorop zijn gezichtsvermogen gedeeltelijk verloren had, werkte hij aan de schilderachtige zuidwestkust van Engeland. De baai en het plaatsje Lynmouth in Devonshire maakten een grote indruk op de kunstenaar. Lynmouth was een populaire toeristenbestemming, en ook bij schilders zeer in trek. In deze periode maakte Toorop kennis met het werk van de Franse pointillist George Seurat en Toorops vissersboot vertoont veel overeenkomsten met de kleurtheorieën van Seurat: oranje en donker blauw en violet in onvermengde vorm voor de schaduwpartijen en lichtblauw en oranje voor de lichtere partijen. Verder hield Toorop zich niet zo streng aan de theorie. Hij gaf de zonnige en ziltige sfeer van de baai weer met horizontale en schuine streepjes; korte in de waterpartijen en het landschap en langere schuine streepjes in de rotsen en in de lucht, waardoor hij een vibrerend effect bereikte. De observatie van de werkelijkheid ging boven een strikte toepassing van een theoretisch concept. Zelf schreef hij in zijn dagboek: 'Men moet niet teveel letten op de wijze, waarop ieder indi-

vidu zijn werk uitbeeldt, op de manier waarop ieder zijn kleuren gebruikt, hetzij gemengd, hetzij met zachte contrasten, hetzij met sterke zuivere complémentaire kleuren; het is mij allemaal om het even. Ik word er niet zoo kriebelig en kittig door, als sommige onder critici wel eens! Laat zoo'n kunstproduct toch eerst op ons inwerken. Cijfer je eigen persoonlijkheid weg zoveel je kunt, en tracht te voelen, buiten alle techniek om, of zoo'n kunstwerk je iets doet of zegt'.

Toorop gaf dit schilderij aan zijn vriend, de Belgische verzamelaar Jules Cordeweener. Uit de correspondentie van de twee weten we dat het schilderij in de baai van Lynmouth is geschilderd.

Jan Toorop was geboren in Poerworedjo op Midden-Java in Nederlands-Indië en werd naar Nederland gestuurd om opgeleid te worden tot Indisch ambtenaar. Dat liep niet goed af. Toorop was alleen geïnteresseerd in tekenen. In 1880 schreef hij zich in aan de Rijks-academie voor Beeldende kunsten in Amsterdam. Hij zou er bevriend raken met kunstenaars als Jan Veth, Willem Witsen en Antoon Derkinderen. In 1882 ging

La Baie de Lynmouth,
olieverf op doek,
36 x 46 cm, rechtsonder
gemerkt: 'à mon ami
Jules / J. Toorop',
gedateerd (18)88

Toorop naar Brussel om er verder te studeren aan de kunstacademie. Brussel was een belangrijk centrum voor nieuwe ontwikkelingen in de schilderkunst; een metropool waar vooral de impressionistische schilderkunst uit Frankrijk op de voet gevolgd werd. In december 1883 richtte een groep jeugdige kunstenaars, die vernieuwing in de schilderkunst nastreefden, de avant-garde groep 'Les Vingt' op: twintig kunstenaars die aandacht wilden besteden aan nieuwe ontwikkelingen in de schilderkunst waarvoor op de academie geen aandacht was. Buitenlandse kunstenaars werd gevraagd te exposeren, maar Jan Toorop werd als enige Nederlander lid van de groep. Hij zocht voortdurend naar vernieuwingen in de schilderkunst en vond bij 'Les XX' de bron van inspiratie waaraan hij behoefte had.

In 1884 leerde hij in Brussel zijn latere vrouw Annie Hall (1860-1929) kennen, die uit Engeland naar Brussel was gekomen om er Frans en zang te studeren. In deze tijd schilderde hij haar verschillende malen. In de eerste jaren zou hij zich wat onderwerpkeuze en techniek betreft sterk laten beïnvloeden door het realisme van Gustave Courbet en door James Ensor. Niet alleen hun onderwerpen, maar ook hun techniek met het paletmes spraken hem bijzonder aan. In 1885 maakte Toorop voor de eerste keer een landschap in pointillistische stijl.

In de winter van 1884-1885 maakte Toorop zijn eerste reis naar Engeland. Hij bracht met Annie het kerstfeest door bij haar familie in het buitenhuis Lissadell in het graafschap Surrey. Hij zou in de daaropvolgende jaren

regelmatig terugkeren en er belangrijke schilderijen maken, zoals de 'Baai van Lynmouth'. In Engeland bezocht Toorop de schilder James Whistler en de ontwerper William Morris, die beiden veel invloed zouden gaan uitoefenen op zijn werk.

In 1886 verhuisde Toorop voor korte tijd naar Den Haag en reisde regelmatig naar Brussel en Engeland. In deze tijd werd hij ernstig ziek door een eerder opgelopen geslachtsziekte, waar hij zijn hele leven last van zou blijven houden. Terug in Brussel was hij weer actief in Les XX, waar hij in 1889 Vincent van Gogh uitnodigde om te exposeren. Ook werkte hij veel in Engeland. In 1889 toonde Toorop vijftien schilderijen op de tentoonstelling van Les XX, waaronder de 'Baai van Lynmouth'.

After a period of serious illness, Toorop worked on the picturesque south-western coast of England, where he painted Lynmouth Bay in Devonshire. He depicted the sunny and salty atmosphere of the bay with horizontal and diagonal strokes; short ones in the water part and the landscape and longer ones in the rocks and in the sky, creating a vibrant effect. For him, the observation of reality took precedence over a strict application of the theory of pointillism, one of the many styles that Toorop would master in his lifetime. In England, his wife's native country, Toorop visited the painter James Whistler and the designer William Morris, both of whom were to greatly influence his work.

PAN Amsterdam directeur Mark Grol:

Door het oog van de naald

Interview Floris Kappelle Foto Mark Grol Desiree Engelage

In november 2021 konden kunstliefhebbers eindelijk weer ten volle genieten van PAN Amsterdam. Uiteraard was Kunstgalerij Albricht er weer bij. Ondanks de beperkende maatregelen werd deze 34ste editie toch een groot succes voor zowel bezoekers, organisatie als handelaren. Samen met PAN-directeur Mark Grol kijken we terug op deze historische beurs.

Warm weerzien

Na een PAN-loos jaar kroop PAN Amsterdam door het oog van de naald. Grol: "PAN Amsterdam 2021 was een groot succes. Niet alleen heeft 95% van de deelnemers goed verkocht, ook de sfeer was uitstekend. Je kon echt merken dat iedereen weer zin had om naar een fysieke kunstbeurs te gaan. Voor bezoekers is het immers altijd weer een warm weerzien op deze fijne ontmoetingsplek voor kunstliefhebbers, handelaren en galerieën. Dankzij de support van de RAI, de deelnemers en aandeelhouders van PAN Amsterdam alsmede de kunstlobby hebben we een prachtige editie kunnen neerzetten. Ook winst: nieuwe en jonge deelnemers in een aantal nieuwe verzamelgebieden."

Trefpunt voor verzamelaars

Ook Bob Albricht kijkt terug op een succesvol evenement: "Als deelnemer vanaf het eerste uur zijn wij voor velen niet meer weg te denken uit de Nederlandse kunstwereld, en zeker niet uit de PAN Amsterdam. Onze stand pal naast de oesterbar is elk jaar weer het trefpunt voor vele verzamelaars en kunsthandelaren.

Oesters, wijn en 19de en 20ste eeuwse kunst. Wat een mooie combinatie... wat wil je nog meer?"

PAN team

Sinds 2019 is Grol directeur van PAN Amsterdam: "Een enorme eer om de grootste nationale kunstbeurs te mogen leiden. Hoewel PAN Amsterdam altijd een aparte BV is geweest, werd de beurs georganiseerd door het team van TEFAF. Sinds 2020 staat er een apart PAN-team. Overigens zijn wij blij dat we samen een kantoor delen. Nu kunnen we van hun expertise gebruik maken."

Bob Albricht lid RvC

"In de aanloop naar de beurs in 2020 hebben we in nauw contact met zowel deelnemers als Raad van Commissarissen alle risico's en mogelijkheden besproken voor een veilige en succesvolle beurs. Gezamenlijk is toen besloten om de beurs een jaar door te schuiven. Onze RvC bestaat uit acht deelnemers van verschillende disciplines, met aan het roer de immer energieke Roberto Payer, directeur Waldorf Astoria Amsterdam. Samen adviseren zij over de koers van de beurs en beslissen ze over nieuwe deelnemers. Ik was dan ook bijzonder verheugd met de toetreding van Bob Albricht

tot de Raad van Commissarissen, zeker vanwege zijn kennis van de internationale kunstwereld."

Op naar de 35ste editie

"Bob en ik hebben allebei gestudeerd in Groningen en kennen elkaar al meer dan een kwart eeuw. Ook is de passie voor 19de eeuwse kunst wederzijds. Bij Sotheby's Amsterdam was ik voorheen expert op dat terrein. Vandaar dat ik Kunstgalerij Albricht, met Bob en zijn vader, in het verleden vaak tegenkwam. Het is een genoegen om hem nu mee te maken als gewaardeerd bestuurslid van de RvC. Tot slot: wij zien ernaar uit alle kunstliefhebbers in november 2022 weer te mogen verwelkomen op de 35ste editie van PAN Amsterdam."

J.TH. (JAN) TOOROP

(1858 Poerworedjo - 1928 Den Haag)

Deze bijzondere pastel van Jan Toorop is zowel in techniek, stijl en onderwerp typerend voor de laatste fase van de ontwikkeling van deze veelzijdige kunstenaar, waarin zowel zijn katholieke geloof als zijn gevoel voor mystiek zijn werk bepaalden. We zien een engel en profiel afgebeeld, die een in doeken gehulde man inspiratie inluistert. Achter zijn hoofd bespeelt de engel een harp. Vier andere engelen met bazuinen vullen de linkerbovenhoek. In de kop van de man kunnen we de misschien de middeleeuwse dichter Dante herkennen, die door Toorop in deze tijd vaak werd afgebeeld. Hij staat dan symbool voor de dichter of de kunstenaar die, in zichzelf besloten, zich niet weet open te stellen voor het hogere. Zijn gesloten ogen, beschaduwde gezicht en de doeken die hem omsluiten tonen zijn afgesloten zijn. De engel wekt hem op en schenkt hem de hemelse inspiratie die hij nodig heeft. De stijl is een moderne verwerking van de eeuwenoude religieuze kunst, die sinds de katholieke emancipatie in de negentiende eeuw, weer inspiratiebron was geworden voor kunstenaars.

Jan Toorop was een man van vele stijlen. Zijn hele leven is hij zich blijven ontwikkelen. Hij exposeerde in heel Europa en legde contact met kunstenaars in het buitenland, zoals de Pre-Rafaëlieten en de Arts & Crafts Movement in Engeland en de Wiener Secession in Oostenrijk. Ook organiseerde hij de eerste tentoonstelling van Vincent van Gogh in Nederland, een sensatie voor Nederlandse kunstenaars. Aan het begin van de vorige eeuw was Toorop zonder twijfel de meest veelzijdige, getalenteerde en invloedrijke kunstenaar in Nederland, die snel nieuwe stijlen en technieken overnam, op zijn eigen manier verwerkte en doorgaf aan kunstenaars in binnen- en buitenland. Begonnen in impressionistische stijl, maakte hij in Brussel kennis met het symbolisme, een stroming die zich keerde tegen het 19de-eeuwse realisme en verbeeldingskracht en fantasie centraal stelde, met een sterke hang naar het verleden. Hij werd in Brussel lid van de avant-gardistische vereniging Les XX waar hij kunstenaars als James Ensor, Auguste Rodin en Paul Signac leerde kennen. Onder invloed van deze laatste schilder ging Toorop ook pointillistisch schilderen, een techniek waarbij de verf in ongemengde stipjes op het doek werd gezet. In de jaren '90 werkte hij in een heel andere stijl:

de art nouveau of Jugendstil. Hij maakte tekeningen en grafiek, ontwierp boekbanden, tegeltableaus en

zelfs reclame, opgebouwd uit golvende, delicate lijnen. Hij combineerde zijn politieke en sociale idealen met een persoonlijk symbolisme, doordrongen van een soms moeilijk te doorgronden mystiek. Beroemd werd zijn affiche voor Delftse Slaolie.

Ondertussen ging hij in het Zeeuwse Domburg, waar hij de zomers doorbracht, weer een heel andere kant op. In brede streepjes kleur schilderde hij het effect van atmosfeer en licht op het landschap. Dit werk maakte een enorme indruk op een generatie veel jongere kunstenaars als Mondriaan, Gestel en Sluïjters. In 1905 werd Toorop katholiek en wijdde zich thuis, eerst in Amsterdam en later in Nijmegen, steeds vaker aan religieuze kunst. Hij ontwierp tegeltableaus en glas-in-lood ramen voor kerken, boekbanden, affiches en grafiek en tekende veel portretten. Reproducties van zijn werk hingen in alle katholieke Nederlandse huiskamers. Schilderen in olieverf ging niet meer, Toorop leed aan pijnlijke verlamningsverschijnselen in een van zijn benen, waardoor hij niet langer voor zijn schildersezal kon staan.

In Oosterbeek logeerde hij regelmatig in hotel Schoonoord. Daar ontmoette hij Miek Janssen, de dochter van de eigenaar, die een centrale rol in zijn leven zou gaan spelen. Zij was dichteres en schrijfster en een groot bewonderaar van Jan Toorop, met wie zij zijn geloof en gevoel voor mystiek deelde. Zij publiceerde over zijn werk, was zijn muze en model en zorgde voor hem in de jaren dat hij steeds meer invalide raakte. Toorop illustreerde op zijn beurt haar dichtbundels. Ondanks zijn ziekte bleef Toorop zich ontwikkelen. Het sierlijke golvende lijnenspel van de Jugendstil verdween en maakte plaats voor een meer geometrische opbouw. In *Inspireerende Engel* kunnen we goed zien hoe de compositie is gevat binnen een patroon van rechte lijnen. Samen met de gloeiende kleuren doet het werk denken aan een glas in loodraam uit een kerk.

De eerste eigenaar van dit werk was Toorops vriend en mecenas Frans Deurvorst (1857-1931), directeur van de ijzergieterij DRU te Ulft, die hij leerde kennen via zijn zwager Antony Nolet. Toorop portretteerde hem en zijn familie regelmatig en ontwierp ook emaillewerken op plaatijzer die in de emailleerfabriek van de DRU werden geproduceerd. Hij logeerde regelmatig in de villa van de familie Deurvorst, waar hij ongestoord kon werken.

Toorop was beroemd in binnen- en buitenland en

Inspireerende Engel,
pastelkrijt op papier,
93 x 89 cm, 1920
Herkomst: Collectie
Mr. Frans Deurvorst
(1857-1931). Sindsdien
door vererving in
Nederlands particulier
bezit.

werken als *Inspireerende Engel* kregen een wijde verspreiding. De pastel werd als litho in zwart wit afgebeeld op ansichtkaarten en kalenders, en nog jaren na Toorops dood gedrukt. Lijn en contour spelen steeds een belangrijke rol in zijn werk en dat maakt het zeer geschikt voor reproductie. Nog altijd zijn deze reproducties populaire verzamelobjecten.

At the beginning of the last century, Jan Toorop was the most versatile and influential artist in the Nether-

lands. *Impressionism, Pointillism, Symbolism and Art Nouveau* were all incorporated in his work before his Catholic faith and his personal sense of mysticism began to determine his work in the last phase of his life. This extraordinary pastel is from that period and shows, in a style that recalls a stained-glass window from a church, an artist receiving divine inspiration from an angel. Works like this were very popular at home and abroad and many a living room had a reproduction on its wall.

L. (LEO) GESTEL (1881 Woerden - 1941 Hilversum)

Dit schitterende herfstlandschap maakte Leo Gestel in de herfst van 1909, in een roerige periode in de Nederlandse kunst, toen nieuwe ontwikkelingen elkaar razendsnel opvolgden. In deze periode was Gestel een van de gangmakers van de moderne beweging in Nederland. Samen met zijn collega's Jan Sluijters en Piet Mondriaan liep hij voorop in experimenten die de kunst voor altijd zouden veranderen. In 1909 hield hij zich, geïnspireerd door de Franse pointillisten, bezig met het ontleden van de kleur. In navolging van de Franse schilder Seurat zette hij de verf in contrasterende stippen kleur op het doek, met de bedoeling dat de kleuren zich pas zouden mengen in het oog van de beschouwer en een sterkere sensatie van het licht teweeg zouden brengen.

In 1905 was er in Amsterdam voor het eerst een grote tentoonstelling georganiseerd van het werk van Vincent van Gogh, 15 jaar na zijn dood. Ook dit was een sensatie voor de moderne schilders in Nederland. Daarbij kwam nog de invloed van de Parijse fauvisten, die de Hollandse schilders een vrijer gebruik van kleur hadden geleerd.

Om al die invloeden te verwerken ging Gestel in 1909 naar Hatert, in de omgeving van Nijmegen. Hier deed hij een stapje terug om zich weer geheel te richten op wat voor hem de belangrijkste bron van zijn kunst was: de natuur. Aanvankelijk was het werk dat hij hier maakte dan ook geen breuk met het realisme. De kleine stipjes verf die hij neerzette passen perfect bij de kleine ronde blaadjes van de berk. De afgevalen blaadjes op de grond mengen zich met ander blad en plantjes en vormen een veelkleurig tapijt dat perfect de sensatie van de herfst weet op te wekken. De kleurige berkenblaadjes tegen de bleekblauwe lucht geven het schilderij een bijna lichtgevende kwaliteit. Door gebruik te maken van nieuwe schildertechnieken wist Gestel hier een realistisch landschap te schilderen, dat zindert van kleur, maar niet ver afwijkt van de werkelijke kleuren in de herfst. Toch is het schilderij anders dan de kunst van de jaren daarvoor: helderder, lichter en kleuriger. In de woorden van een criticus uit die tijd: "... en dan ondergaat hij in Hatert bij Nijmegen de gouden verrukkingen van den herfst; zijn werk uit dien tijd is één jubel van kleur en hij schijnt zich aan de uitbundige tinten niet te kunnen verzadigen".

Deze periode in Gestels ontwikkeling duurde niet lang. Toen hij terugkeerde in Amsterdam toonde hij in het voorjaar van 1910 zijn Nijmeegse werk bij de kunst-

naarsvereniging St. Lucas in het Stedelijk Museum. Zijn werk werd gehangen bij de modernste kunstenaars, die inmiddels luministen werden genoemd. In deze zaal, die de 'ziekenzaal' werd genoemd vanwege het radicale werk dat daar hing, was ook werk te zien van Piet Mondriaan, Jan Sluijters, Arnout Colnot, Dirk Filarski en Jacoba van Heemskerck. Vooral het werk van Mondriaan was een sensatie, ook voor Gestel, die zijn atelier weer in ging om zijn Nijmeegse herfstbomen op een nieuw manier te gaan schilderen. Het bestuderen van de natuur in Nijmegen was voor Gestel een manier geweest om een nieuwe stap te nemen in zijn ontwikkeling.

Leo Gestel painted this magnificent autumn landscape in the autumn of 1909, when he was one of the great innovators of Dutch painting. At this time, he was heavily inspired by the French pointillists, who put their colours on the canvas in small dots, side by side and unblended. Gestel had withdrawn from the Amsterdam art world for a while in order to focus on nature again. With small dots of paint, he painted an autumn landscape shimmering with colour, but not too far from the actual autumnal colours. Yet the painting differs from the art of previous years: it is brighter, lighter and more modern.

Berkbomen in de herfst (omgeving Nijmegen),
olieverf/doek
54 x 34 cm, 1909 (ca)
Herkomt: Kunsthandel Borzo, s-Hertogenbosch, particuliere collectie België

J.C.B. (JAN) SLUIJTERS

(1881 's-Hertogenbosch - 1957 Amsterdam)

Nadat Jan Sluijters zijn luministische periode in de loop van 1911 afsloot, begon hij in dat jaar onder invloed van nieuwe stromingen als het futurisme, kubisme en het Duitse expressionisme te experimenteren en naar een nieuwe uitdrukkingsvorm te zoeken. In 1915 zou Sluijters deze abstraherende beeldtaal weer vaarwel zeggen en voor een meer expressionistisch idioom kiezen. Het futurisme met zijn nadruk op complementariteit, dynamiek, ruimtelijkheid en het kubisme met verdelingen in geometrische kleurvlakken komen in grote werken als "Interieur" (1913) en "Kubistisch damesportret", eerder door Loosjes-Terpstra "Portret van een dame in rijcostuum" genoemd (1914; portret van Greet van Cooten, Noordbrabants Museum) duidelijk naar voren, waarbij kleuren en lijnen tot een compositie leiden "die in concreten vorm de afspiegeling is van het abstracte in zijn meest noodzakelijke vorm". "Het schilderij noemt men dan gewoonlijk vergeestelijkt; dit is een subjectief hoger opgevoerde realiteit" (uitspraken van Sluijters in 1914 en 1916). Hij hield zich niet strikt aan de theoretische uitgangspunten van het futurisme en kubisme, maar hanteerde een vrije en coloristische variant.

Sluijters werd in 1913 door de kunstcriticus Cornelis Veth (1880-1962) gekwalificeerd als een "colorist van den stouten verrukkingsélan" (geciteerd in Loosjes-Terpstra, p. 132).

Van een groot futuristisch-kubistisch werk schilderde Sluijters regelmatig een aantrekkelijk onderdeel opnieuw en lijstte dit fragment als een zelfstandig schilderij in: "Zo'n vrijwel voorstellingsloos fragment gold voor Sluijters als een demonstratie van de waarde die hij aan de 'peinture' en aan abstracties toekende" (Juffermans, Bakker, pag. 40). Zo zijn "Largo I" en "Largo II" fragmenten (rechterbovenhoek, resp. -benedenhoek) van het "Kubistisch dames-portret" uit 1914. Largo I is ongesigneerd en Largo II is rechtsboven gemerkt.

Van ons schilderij bestaat een grotere versie, getiteld "Bloemstillevens", geschilderd circa 1912/13 (doek 71 x 58 cm, linksboven gesigneerd. Voorheen collectie Kunstgalerij Albricht, Velp. Afgebeeld in Juffermans, Bakker, pag. 41). In het "Bloemstillevens" wordt op futuristische wijze de ruimte van het interieur gevuld met bloemen en bladeren tot ver buiten de twee vazen. Deze bloemenzee eindigt in de randen met kleurvlakken en strepen, bedoeld om de emoties van de toeschouwer te vergroten.

Het bijzondere van het hier getoonde bloemstillevens

- dat het hart vormt van het grotere schilderij - is, dat de plaats van de signatuur linksboven de toeschouwer precies in omgekeerde vorm de vaas met witte en rode rozen laat zien. Het is dan ook niet verwonderlijk, dat het schilderij tot voor kort werd omschreven als "bloemen in een landschap". Is deze signatuur uit slordigheid verkeerd geplaatst, of heeft Sluijters doelbewust gemeend dat de intrinsieke schoonheid van zijn bijna abstracte kleur-vlakken ook in omgekeerde vorm aanschouwd kan worden? Sluijters als Baselitz avant la lettre?

An almost abstract painting from Sluiter's most radical period. At the time, the work of foreign innovators, such as Picasso, Braque and Kandinsky, was widely exhibited and had a great influence on Dutch painters. Sluijters used these influences to develop his personal style of painting, sometimes coming close to abstraction. The two-dimensional play of line and colour and the illusion of depth disappeared from his paintings. As always in Sluijters' work, the colour remained the most important thing. Sluijters notably applied his signature upside down. Was he inviting us to turn the painting around and look at it upside down, to make it even more abstract?

Kubistisch bloemstillevens,
olieverf/doek,
42 x 33 cm, 1913
Herkomst: Particuliere
collectie Nederland,
Christie's Amsterdam,
19-11-1985, lot 96,
Particuliere collectie
Nederland, Christie's
Amsterdam, 9-6-1998,
lot 232, Kunstgalerij
Albricht, Velp 1998,
no. SI 9806-10,
Particuliere collectie
België, Particuliere
collectie Nederland.

H.J. (HENDRIK JAN) WOLTER

(1873 Amsterdam – 1952 Amersfoort)

'Had Wolter Amsterdam en den Amstel noo-dig om meer toover, meer spel, meer fijnheid in zijn 'licht' te krijgen? Het lijkt zoo, wanneer ge "den ochtend aan den Amstel" ziet en "den Middag". In beide is het schilderij vol van licht.' Zo schreef Albert Plasschaert over de kunstenaar.

Wolter werd geboren te Amsterdam, maar verhuisde in 1885 met zijn familie naar Amersfoort, waar zijn vader een installatiebedrijf had. Hij doorliep de HBS en werd in 1895 als student toegelaten aan de Académie des Beaux Arts te Antwerpen. Het jaar daarop deed hij toelatingsexamen voor het Institut Supérieur, waar hij de beschikking kreeg over een eigen atelier. Door de toekenning van een Koninklijke Subsidie kon hij drie jaar lang in Antwerpen blijven studeren. Na een vervolopleiding in Parijs, waar hij vooral de impressionisten rond Alfred Sisley (1840-1899) bestudeerde, keerde hij in 1899 naar Nederland terug en richtte in Leusden zijn eigen atelier in. Hier schilderde hij vooral figuurstukken. Met zijn vrouw Kooise van Hoorn verhuisde Wolter in

1904 naar Laren in het Gooi, waar hij vooral en plein air werkte. Zijn Gooise onderwerpen wisselde hij af met riviergezichten. Het water bleef sindsdien een belangrijk rol spelen in zijn werk. Daarnaast was de kunstenaar gefascineerd door de sfeer van de stad en de levendige haven. Dit was dan ook de reden dat Wolter in 1914 van het pittoreske Laren naar Amsteldijk 47 in Amsterdam vertrok, waar hij op de derde verdieping zijn atelier had. Hij hoefde niet langer langs de oever te zitten. Vanuit zijn atelier raam op de derde verdieping had hij een prachtig uitzicht over de Amstel. Wolter was dadelijk geboeid door wat hij zag: de Ceintuurbaanbrug, aan de overkant van het water het botenhuis van de studentenvereniging en daarachter het grote Amstelhotel. In de verte was nog een schim van Carré en de Magere Brug te zien.

Vanuit zijn atelier schilderde Wolter verschillende 'Amsteldoeken'. Hij was geïntrigeerd door het licht en door de nevels op het water, die ieder moment van de dag veranderden. 's Ochtends was alles nog in een grijs

Gezicht op de Amstel te Amsterdam,
olieverf/doek,
73 x 90 cm, 1921
Particuliere collectie
Nederland.

waas gehuld, maar als de zon doorbrak en de gebouwen in een warme gloed zette, kwamen die warme tinten tegen een helder blauwe lucht sprankelend over. Bleef het weer nevelig dan hulde de van vocht verzadigde atmosfeer het stadsgezicht in een blauwig waas van tere pastelkleuren. In De Groene schreef Plasschaert: 'Het is zeker, dat de stad dezen fijner maakt, en zover dat kan verinnerlijkt. Het laatste was noodig. Dat ontbrak hem om uit vaardigheid alleen te komen tot meer. Zeker ontbrak hem dat in den laatsten tijd, toe hij luminisme als waarheid aannam. Maar wat ook, niets geldt zonder den Droom. En nog is deze niet sterk in dit werk. Maar er is teederheid, meer dan vroeger, gekomen in de gezichten op den Amstel van uit Wolters huis gezien'. Regelmatig trok Wolter naar het buitenland, waar hij zich liet inspireren door diverse schilderachtige havenplaatsen. Tussen 1908 en 1914 bracht hij dan ook een bezoekje aan de vissersplaats Polperro in Cornwall en trok hij naar de Theems in Londen. Zelfs nadat Wolter in 1924 was aangesteld als hoogleraar aan de Rijksakademie, bleef hij reizen en zocht hij telkens het water op. De schittering van het licht op het water van de rivieren en de zee betoverde hem. Veel van Wolters schilderijen worden gekenmerkt door een hechte compositie, vaak bijna fotografisch opgevat, een sterk kleurgebruik, waardoor licht- en donkercontrasten en tinte-

lend zonlicht op het water zeer goed uitkomen, en een uitstekende beheersing van het métier. Hij schilderde zowel op een klassieke wijze als in een divisionistische techniek à la Théo Van Rysselberghe (1862-1926) en Georges Lemmen (1865-1916), maar was tegelijkertijd een goede tekenaar en aquarellist. Dat ontging de recensenten van zijn tijd ook niet en vóór 1920 werd hij doorgaans in één adem genoemd met belangrijke moderne schilders als Jan Sluijters (1881-1957), Jan Toorop (1858-1928) en Leo Gestel (1881-1941). Hij was dan ook meerdere zomers te gast bij Toorop in Domburg en nam deel aan de exposities op het duin.

From his Amsterdam studio, Hendrik Jan Wolter created several paintings of his view of the Amstel. Water in different weather conditions always fascinated him. Here we can see how, early in the morning, the sun breaks through the mist and sets everything in a warm glow of pastel shades. Wolter's paintings are characterised by a tight composition, a strong use of colour, with clear contrasts of light and dark, which makes the tingling sunlight on the water stand out very well. He painted both in a classical manner and with a divisionist technique. Wolter was often compared to the important modern painters of his time, such as Jan Sluijters, Jan Toorop and Leo Gestel.

Carol Boender, een vertrouwd gezicht vertrekt:

Ik had **niet** zomaar een **baan**

Interview Floris Kappelle Fotografie Desiree Engelage

Een vertrouwd gezicht verlaat Kunstgalerij Albricht. Na zeventien jaar vertrekt Carol Boender als rechterhand van Bob Albricht. Carol: "Het kantoorwerk laat ik achter me. Met Marie als opvolger kan ik nu met een gerust hart vertrekken. Maar ik laat Bob niet in de steek, want hij kan op mij rekenen."

Historicus Carol kwam als invaller per toeval bij Albricht terecht: "Bij openingen sprong ik bij en toen dat klikte kreeg ik een vaste aanstelling. We hadden net het Huys te Oosterbeek betrokken en gaandeweg kon ik werkzaamheden van Bob overnemen. Zo ben ik in het familiebedrijf gegroeid. Mijn baan is als het ware vanzelf ontstaan door de jaren heen."

Een persoonlijke herinnering?

"Toen Bob het bedrijf overnam, deed hij dat met dezelfde kwaliteit die was neergezet door zijn vader. Zo groeide het bedrijf voorspoedig en mocht ik meehelpen aan de complete transitie. Zoals de opkomst van internet, websites en social media. Kleine golfbewe-

gingen op de grote onderstroom van het persoonlijke waar het om draait in de kunsthandel.”

Hoogtepunten op kunstzinnig vlak?

“Er zijn zoveel prachtige schilderijen door mijn handen gegaan. Dat je echt denkt: WOW! Het zijn er teveel om op te noemen. Bijvoorbeeld verschillende werken van Van Gogh. Wat een genoegen om die door mijn handen te laten gaan. Die hangen nu in musea. En dan TEFAF, met al die mooie stands die we daar hadden. Ook werken in New York: heel bijzonder.”

Schilderijen die jou konden bekoren?

“En waar ik met weemoed aan terugdenk. Zoals dat portret van Jozef Israëls, een jonge vrouw met brief *La Lettre*. Zonder meer een van mijn favorieten. Zelf ga ik altijd meer uit van schilderijen dan van schilders. Er komen soms zulke interessante schilderijen langs, zoals recent een revolutionair werk van Ger Gerrits

dat tijdens een anti-nazi tentoonstelling in 1936 werd getoond. Het gaat mij altijd om de bijzondere verhalen erachter.”

In al die jaren moet er een heel museum aan schilderijen door je handen zijn gegaan.

“Jazeker, honderden schilderijen en inderdaad vaak van museale kwaliteit. Dat maakt het altijd zo boeiend. De kunsthandel heeft het grote voordeel van de toevalligheid. Ik denk aan twee hele grote werken van Van Mastenbroek. Die hadden eerst nog naast elkaar in de Kunsthal in Rotterdam gehangen. Van twee verschillende eigenaren. En twee jaar later waren ze ons gegund en hingen ze hier bij ons.”

Wel eens met pijn in het hart afscheid moeten nemen?

“Dan denk ik meteen aan de *Oppasser van de Haagse Dierentuin met papegaaien* van Isaac Israëls. Die

< Links Carol Boender en rechts Marie Boots

Het persoonlijke, daar draait het om in de kunsthandel

hing nog op de PAN afgelopen november. Op de eerste PAN waar ik bij was in 2004 werd die al verkocht. Dat vond ik zo jammer. Zo'n mooi schilderij! Zo kort gezien. En zeventien jaar later verscheen die weer ten tonele. Heel kort want hij werd meteen verkocht. Toch weer even genoten. Dat werk heeft een diepe indruk op mij gemaakt.”

Je eigen smaak?

“Die is niet mainstream. Ik houd het meest van de uitzondering, van de weg ernaartoe: schetsen, werk op papier, aquarellen en tekeningen. Dat heeft het meest direct met de kunstenaar te maken. Weinig schmuck, dat heeft mijn grote sympathie. Bij Bob heb ik zo leren kijken. En minder snel oordelen. Schoonheid komt in vele vormen.”

Ga je op je lauweren rusten?

Welnee, ik ga lezingen geven voor kunst-clubs Dat heb ik altijd met veel plezier gedaan en daar ga ik mee door. Alleen al de 19e eeuw, daar is zo eindeloos veel over te vertellen. En openingen en beurzen doen zoals de TEFAF. Zolang Bob een beroep op mij doet. Het mooie aan dit vak? Al die mooie schilderijen, maar vooral de ontmoetingen met verzamelaars en collega's. De kunstwereld, het is een heel bijzondere wereld. Ik had niet zomaar een baan.”

A familiar face is leaving Albricht. After seventeen years Carol Boender is leaving her job as assistant to Bob Albricht. Carol: 'I am leaving the office work. And with Marie as my successor, I know I'm not letting anybody down. I hope to continue working for Bob at fairs and exhibitions, whenever I am needed.'

A personal memory?

'I think when Bob took over the company and kept the high quality laid down by his father. The company grew, digitalised and became international. I am grateful I could help in this transition.'

Any highlights in these many years in the art world? 'There are so many! So many beautiful and interesting paintings passed through my hands. The van Gogh painting and drawings that are now in important collections for example. Working at TEFAF Maastricht and New York. But most memorable are the many personal encounters, conversations and friendships with collectors and colleagues. It was so much more than just a job.'

Welkom Marie Boots

Na een sales-carrière in het bedrijfsleven besloot Marie Boots haar hart te volgen. Nu studeert ze Kunstgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam. Waarom deze switch? Marie: “Ik ben eindelijk gaan doen wat mij oprecht interesseert; kunstgeschiedenis dus. Wat mij daarbij intrigeert, zijn de verhalen achter de kunstwerken, en vooral de esthetiek en de onderliggende inhoud. Aangezien de periode van de negentiende- en twintigste-eeuw mij aanspreekt, heb ik doelbewust een open sollicitatie naar Bob gestuurd. En daar zit

ik dan! Gekozen dus voor de kunst. Het tijdvak waar wij op focussen, daar gebeurt immers zoveel. Allerlei stromingen komen op, men gaat steeds vrijer schilderen, die tijdgeest, dat spreekt mij aan. Verder heb ik op de PAN al veel relaties mogen ontmoeten. Praten over kunst en mijn passie overbrengen, doe ik graag. Wat mij verder opviel: de complimenten die wij kregen voor onze stand. Dat was natuurlijk ook prachtig.” Als opvolger van Carol fungeert Marie als assistent van Bob en runt zij de lopende zaken in de Galerij in Oosterbeek.

C. (CAREL) WILLINK

(1900 Amsterdam - 1983 Amsterdam)

Tussen 1950 en 1962 maakte Carel Willink een reeks van zeventien schilderijen met exotische dieren in een omgeving waar ze niet thuis horen. Een kameel in het park van Versailles, lama's in een beeldentuin, en deze twee miereneters. Ook voor wie geen verstand heeft van de natuur voelt aan dat er iets niet klopt in de combinatie van de dieren en hun omgeving. De miereneters horen in het regenwoud en niet dit verlaten landschap. De dieren met hun bizarre uiterlijk geven het schilderij een buitenaardse kwaliteit en het is deze onwerkelijke sfeer waar Willink in zijn werk naar zocht. Tekenend voor Willinks perfectionisme is dat er van dit schilderij twee versies bestaan, die slechts in detail verschillen. In dit schilderij, de tweede versie, zijn de miereneters wat kleiner weergegeven en de achtergrond is indrukwekkender en krijgt meer diepte. Dat laatste is altijd een vast bestanddeel van Willinks schilderijen. Een repoussoir rechts, in de vorm van een grote rots, de miereneters op de voorgrond op een hoog punt boven het landschap en achter hen

een rivier die de verte in kronkelt. Tussen de rotsen door kijken we de oneindigheid in. In zijn landschappen is er altijd een uitweg aan de horizon, een "escape" noemde Willink dat.

Het landschap op dit schilderij bestaat echt: het is te vinden in het Smith Red Tower Park in Oregon, USA. Willink vond het in een aflevering van het tijdschrift National Geographic Magazine. Zoals altijd baseerde hij zijn schilderijen op een enorme verzameling knipsels uit kranten en tijdschriften die hij soms jaren bewaarde. Zelf maakte hij honderden foto's, van wolkenluchten maar ook van exotische dieren in Artis, om in zijn werk te gebruiken.

Na zijn opleiding in Berlijn, waar Willink onder invloed raakte van het Duits expressionisme, het werk van Wassily Kandinsky en het constructivisme, maakte hij volledig abstracte schilderijen. Terug in Nederland experimenteerde Willink met kubisme en futurisme en werkte in een stijl die verwant was met die van de

Miereneters in een landschap,
olieverf/doek,
70 x 90 cm, 1958
Herkomst: Collectie mevrouw Sylvia Willink, Amsterdam tot 2008, particuliere collectie Nederland

Franse kubist Fernand Léger. Langzamerhand drong het besef door dat experimentele kunststromingen steeds veranderden en erg aan mode onderhevig waren. Om kunst voor de eeuwigheid te scheppen ontwikkelde Willink zijn tijdloze hyperrealistische schilderijstijl, op basis van de traditionele schildertechniek, met enorme precisie en technische perfectie. In Italië maakte hij kennis met het werk van de surrealistische schilder Giorgio de Chirico wiens vreemdende lege pleinen Willink sterk beïnvloedden. Verlaten straten, pleinen, parken en vlakten werden Willinks handelsmerk. Zijn stijl werd nu gerekend tot het magisch realisme, maar Willink zei: "Zelf voel ik me helemaal geen magisch realist, ook geen surrealist: mijn kunst is meer "imaginair" realisme. De uit de verbeelding geschilderde werkelijkheid". In een interview zei hij aan het eind van zijn leven nog: "De kern van mijn werk is een dodelijke verliefdheid op de realiteit. Met verliefde, nieuwe ogen naar een oude afgekloven werkelijkheid zien, mij daarop bezinnen en die dan ombuigen naar mijn eigen persoonlijke realiteit". Tijdens de oorlog begon hij met het maken van portretten. Zijn precieze, realistische stijl maakte hem, tot

zijn dood, de meest gevraagde en duurste portretschilder van Nederland. Talloze beroemdheden en rijke zakenmensen werden door hem vereeuwigd. Als een schilderij voltooid was koos Willink altijd zorgvuldig een lijst uit bij de firma W. van Poelgeest, zijn vaste Amsterdamse lijstenmaker. Hij deed dat van 1928 tot aan zijn laatste schilderij in 1982. Schilderij en lijst horen daarom bij elkaar.

Between 1950 and 1962, Carel Willink made a series of seventeen paintings of exotic animals in an environment where they did not belong. A camel in the park of Versailles, llamas in a sculpture garden and these two ant-eaters. The animals with their bizarre appearance lend the painting a surreal atmosphere. Although Willink was educated at a time when experiments with abstract art were at their height, Willink decided to revert to old painting techniques. He developed his timeless hyper-realistic style of painting, with enormous precision and technical perfection. He is counted among the Magic Realists, but Willink preferred the term 'imaginary' realism: his reality is possible but highly improbable.

K. (KAREL) APPEL

(1921 Amsterdam – 2006 Zürich)

Een demonisch wezen, omspoeld door golven van kleur; de dikke verflagen geven een indruk van heftige beweging. De vormen lijken geboetseerd in de driftig neergezette verfsmeren. De actie van het maken van het schilderij is vastgelegd in de verf: afdrukken van paletmessen, kwasten en de vlakke hand, verf zo uit de tube geknepen. Een typisch Appel-wezen, spontaan geschilderd, in felle kleuren. Het schilderij is onmiddellijk te herkennen als een werk van Nederlands beroemdste en lange tijd meest omstreden kunstenaar. Appel hoorde tot de groep schilders die na de oorlog de herwonnen vrijheid vierden door spontaniteit voorop te stellen. De internationale Cobra-beweging, waar Appel een van de oprichters was, werd de belangrijkste internationale avant-gardebeweging in de kunst van Europa. Omstreden was de groep ook: Nederlandse kranten spraken van geknoei, gekladder en verlakerij. De ophef was groot toen Appel in een interview zei: "Ik rotzooi maar een beetje an. Ik leg het er tegenwoordig flink dik op, ik smijt de verf er met kwasten en plamuurmessen en blote handen tegenaan, ik gooi d'r soms hele potten tegelijk op." De tentoonstelling van Cobra in het Stedelijk Museum in Amsterdam werd een publiek schandaal. Teleurgesteld door het voortdurende gescheld vertrok Appel naar Parijs, waar hij al snel internationaal zou doorbreken.

De fabelwezens die Appel schilderde in de tijd van Cobra werden na de opheffing van de groep in 1951 steeds abstracter. Het impulsieve, grote gebaar bij het schilderen werd steeds belangrijker en de onderwerpen minder herkenbaar. Toch was zijn schilderkunst niet alleen maar action-painting. Het 'aanrotzooien' met verf was bij Appel maar de helft van het verhaal. Na het als in een trance opbrengen van de eerste verflagen kwamen beelden op uit de materie. Vervolgens bracht hij welbewust structuur aan in de verf waardoor een voorstelling te voorschijn kwam. Zelf beschreef hij dit proces als: "Ik sta voor mijn doek als een stuurman voor zijn radar, opeens kan er een beeld opdoemen uit het niets. Dat zijn de mooiste momenten, die doorbraak, als ik schilder, als uit de verfmassa opeens het schilderij naar voren schiet". Appel schilderde nooit abstract, al benadert zijn werk dat wel sterk. Zo kwam hij tot zijn eigen, persoonlijke versie van traditionele genres als portretten, naakten en landschappen.

De daad van het schilderen zelf was de hoofdzaak, maar het thema, mens of dier of landschap, maakte het schilderij pas af. Hij werkte als een bezetene, maar nam

daarbij wel veel tijd om naar het schilderij te kijken en om de verf in de juiste kleur te mengen. Tenslotte moest het doek nog een titel krijgen, maar die is vrij willekeurig. Vaak kregen de wezens simpelweg de titel Personnage, in dit geval is de griezelige uitstraling ook benoemd: Un Délire à Pleine Gorge, een Luidkeelse Waan.

A demonic creature, washed by waves of colour; thick layers of paint suggesting violent movement. This painting is exemplary for the dynamic creatures Karel Appel loved to paint. After the war, he soon became the most well-known and controversial of Dutch artists. His spontaneous way of working made the impression he had been messing about, which Apple liked to strengthen. But in reality, his spontaneous way of working was controlled and deliberate. He achieved his own personal version of traditional genres such as portraits, nudes and landscapes. Appel never painted in the abstract although his work does come close. He became world-famous and never ceased to develop throughout his life.

Personnage - Un Délire à Pleine Gorge,
olieverf/doek,
81 x 60 cm, 1986
Herkomst: Sale,
Sotheby's Londen,
22 juni 2006, lot 182
Particuliere collectie
Nederland.

Schilderijen gezocht

Als kunstverzamelaar heeft u misschien een kunstwerk dat niet meer past in uw collectie of dat u om een andere reden te koop aan wilt bieden. Als u hierover een vrijblijvend gesprek wilt, kunt u contact met ons opnemen om de mogelijkheden te bespreken. Kunstgalerij Albricht is gespecialiseerd in aankoop of bruikleen van representatief werk van gerenommeerde meesters. Bij aankoop of consignatie worden geen kosten voor taxatie of bemiddeling aan de inbrenger in rekening gebracht.

WhatsApp Taxatieservice

"Modern times" vragen om dynamische markten. De kunstmarkt lijkt voor velen behoudend, een bakken van rust in hectische tijden, maar ook hier is volop beweging. Om uw ervaring bij Kunstgalerij Albricht zo aangenaam mogelijk te maken zetten we alle moderne communicatiemiddelen in.

U kent ons als kunsthandel die doorgaans langjarige, vertrouwde relaties onderhoudt met haar clientèle en waar persoonlijk contact veelal leidt tot verrassend kunstaanbod. Daarnaast worden ons dagelijks van over de hele wereld per e-mail kunstwerken aangeboden die wij snel op waarde moeten zien te schatten. Daarom hebben wij de 24-uur WhatsApp service ingesteld. Dit is hét middel om dynamiek en traditie te verenigen. Voor een taxatie en gedegen verkoopadvies kunt u direct foto's en informatie van uw schilderij(en) appen naar Bob Albricht: +31 (0)654 27 22 27.

U ontvangt dan binnen 24 uur een marktconforme taxatie en mogelijk een eerste bod.

Uiteraard vindt u ons ook op Facebook en Instagram. Volg hier het laatste nieuws over onze activiteiten, nieuwe aanwinsten en gerelateerde exposities in Nederlandse musea.

Taxatie

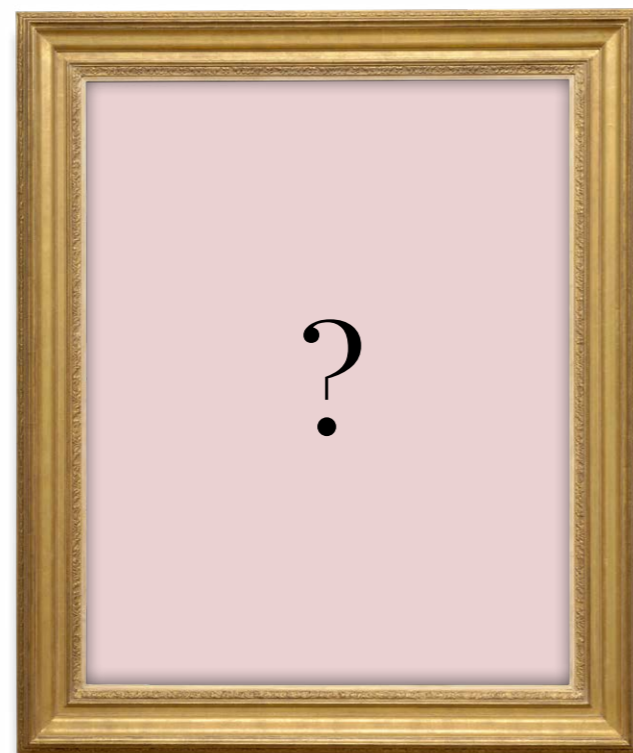
Vele jaren geleden is Bob Albricht door de Federatie van Taxateurs Makelaars en Veilinghouders in roerende zaken benoemd tot Register Taxateur op het vakgebied 19e Eeuwse Kunst en als zodanig erkend geregistreerd (Federatie TMV onder nr. 2010/13) en gecertificeerd door de "Stichting Hobéon /SKO Certificatie" op basis van de Regeling SRZ onder nr. 029645.

De Federatie TMV is de enige beroepsorganisatie van gecertificeerde Taxateurs, Makelaars en Veilinghouders in roerende zaken in Nederland en telt ruim 300 leden. De Federatie heeft o.a. ten doel het behartigen

van de beroepsbelangen van de aangesloten taxateurs, makelaars en veilinghouders en het bewaken en bevorderen van de kwaliteit en de vakbekwaamheid van haar leden.

Taxatietarieven t.b.v. verzekering, nalatenschap etc. zijn als volgt: taxatie op locatie (incl. 1 uur) € 250,- ex BTW. Daarna € 150,- per uur ex BTW.

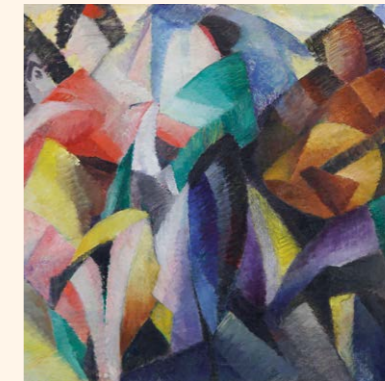
Voor informatie betreffende verkoop en taxaties kunt u contact opnemen via +31 (0)26 361 18 76 | +31 (0)654 27 22 27 of per mail via info@albricht.nl.

Enkele memorabele verkopen 2021

I.L. (ISAAC) ISRAËLS

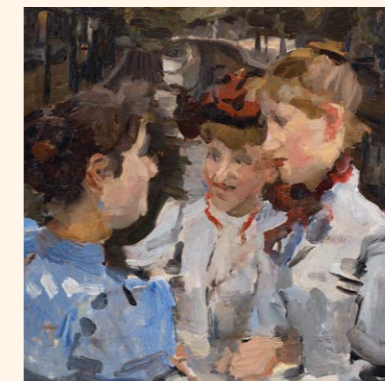
E. (ELSE) BERG

H.W. (HENDRIK WILLEM) MESDAG

J.B. (JOHAN) JONGKIND

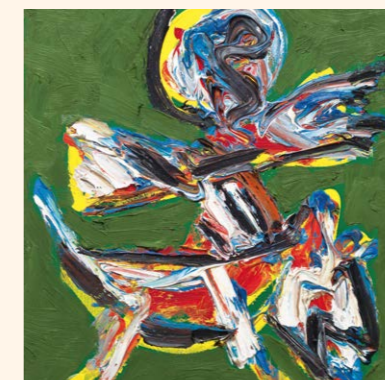
I.L. (ISAAC) ISRAËLS

CH. (CHARLEY) TOOROP

J.C.B. (JAN) SLUIJTERS

K. (KAREL) APPEL

P. (PIET) VAN DER HEM

L. (LEO) GESTEL

I.L. (ISAAC) ISRAËLS

J.C.B. (JAN) SLUIJTERS

J.C.B. (JAN) SLUIJTERS
(1881 's-Hertogenbosch - 1957 Amsterdam)

Stilleven met zittend naakt.
olieverf/doek, 115 x 140 cm, 1934,
linksonder gesigneerd "Jan Sluijters"

G. (GER) GERRITS

(1893 Nieuwer Amstel - 1965 Amsterdam)

Stilleven

Tempera op doek: 100 x 70 cm, 1935 (ca)

Kunstgalerij Albricht B.V.

Het Huys te Oosterbeek | Utrechtseweg 107 | 6862 AE Oosterbeek | Nederland

T +31 (0)26 361 18 76 | info@albricht.nl www.albricht.nl